

# STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 3

SAYI : 36

ARALIK 1964

## İÇİNDEKİLER

### Sayfa

Türkiye - İran - Pakistan Enstitüleri ve «RCD» .....	3
Standardlar yoluyla mil- letlerarası işbirliği .....	4-5
Portreler .....	7
TSE haberleri .....	8-12
İsterük .....	13
Civiler standarı .....	14-15
Demir ve çelik parçalara- rını koruyucu kaplama- ları standarı .....	16-17
İngiliz Standardları Ens- titüsü .....	19
ISO ve IEC haberleri .....	20
Standardın düzenlenmesi .....	21
İçme suyu standardları hazırlanırken .....	23
OECD ambalaj eksper- ler ve müşavirler grup- ları toplantısı .....	25
Summary of contents ....	27-30



NECATİBEY CADDESİ  
ANKARA

31 Aralık 1964 tarihinde basılmıştır.

# STANDARD

*Değerli Okurlarının  
Yeni Yılını tebrik eder,  
işlerinde başarılar diler*

## STANDARDLarda ÜÇLU İŞBİRLİĞİNE DOĞRU

İran, Pakistan ve Türkiye arasında «Bölgesel Kalkınma İçin İşbirliği» çalışmalarının hızlandığını, okuyucularımız gazetelerden öğrenmişlerdir. Bu işbirliğinde standardların da önemi üzerinde durulmuş, ISO'nun New Delhi'deki toplantısı sırasında üç ülkenin standard enstitüleri başkanları arasında yapılan anlaşma, RCD nin Ticaret Komitesi ile Çok Taraflı Teşebbüsler Komitesi (JOPEC) tarafından da olumlu olarak ele alınmıştır. Bu komitelerde, standard konusunda sıkı bir işbirliği yapılması için tedbirler alınması RCD Bakanlar Konseyine tavsiye olunmuştur. Yakın günlerde toplanacak bu konseyin bu konuda gerekli kararlar alacağına inanılmaktadır. Konu ile ilgili yazılarımıza (S. 3, 10 ve 11) okuyucularımıza aydınlichkeit kazandıracaktır.

★

TSE Teknik Kuşulu Aralık 1964 ayı  
içinde üç defa toplanarak onbir standard  
tasarısını kabul etmiştir.

**STANDARD**

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYİDE

**EN MÜKEMMEL YAKIT**

**AYGAZ**

AYGAZ BAYİİNE MÜRACAATINIZ

VEYA  
MERKEZİMİZDEKİ

**471130**  
**471131-471132**

NUMARALARA BİR TELEFON ETMENİZ KAFİDİR

KİŞMET

Standard — 107

# TÜRKİYE - İRAN - PAKİSTAN ENSTİTÜLERİ VE "RCD",

Faruk A. SÜNTER

Bilindiği gibi, Türkiye - İran - Pakistan ekonomik ve kültürel alanda çok taraflı bir işbirliği programı yapmışlardır. Bu programa «Bölgesel kalkınma için işbirliği» anlamına gelen «RCD» kısa adı verilmiştir.

Üç kardeş memleketin gelişmelerinde özel bir dayanışmayı öngören RCD programında, endüstri, tarım, sağlık, ticaret gibi pek çok işlerde bir arada çalışıp, birleşmeden doğacak yeni kuvvet ve imkânlardan faydalananmak amacıyla güdülmektedir.

Bu derginin okuyucuları bilirler ki, yukarıda belirtilen amaçlara varabilmek için, her şeyden önce, ortak standardların meydana konulması gereklidir. Bu olmadan daha ileri adımlar atılamaz. Temelde beraber çalışma elde edilemeden kurulacak bina yer yer çatılıklıklar yapabileceği gibi, temelde ortak standardlara dayanmayan ortak ekonomik anlaşmalar da pratikte düzgün yürüyemez. «RCD» yi kuranlar, bu önemli noktayı daha başından gözönünde tutmuşlar ve «RCD» programına, üç kardeş memleketin standard çalışmaları alanlarında da işbirliğini öngören bir madde koymuşlardır.



Programların yapılması kadar ve belki de daha çok, uygulanmaları ve gerçek amaçlarına varmaları önemlidir.

«RCD» programının standard konusunun gerçekleşmesi içinde üç memleket standardlaşırma kuruluşları da kendilerini sorumlu ve görevli saymakta ve bu noktanın biran önce uygulanması için harekete geçmiş bulunmaktadırlar.

ISO 1964 Kongresi sırasında, geçen ay, Yeni Delhi'de bir araya gelen Türkiye-İran-Pakistan delegasyonları bu konunun üzerine eğilmişler ve «RCD» programında öngörülen standard konularındaki işbirliğinin nasıl ve hangi noktalarda gerçekleştirilebilir uygulanabileceğini incelemiştir. Bu görüşmeler olumlu sonuçlara varmış ve Yeni-Deli'de üç kardeş memleketin standard enstitüleri yetkilileri, Büyükelçileri-

nin huzuru ile son bir toplantı yaparak vardıkları sonuçları her biri kendi hükümetine bir dilek halinde bildirmeyi kararlaştırmışlardır.

Bu dilekler, üç memleketin resmi çevrelerinde iyi karşılanarak hemen benimsenmiş ve böylece öngörülen yönde büyük bir adım atılmıştır.

Aralık ayının ilk haftasında Karaçi'de toplanan «RCD» nin Ticaret Komitesi de bu dilekleri görüşerek bu programın metodlarına göre, konuya dileklerin ışığı altında incelemiş, uygun bulmuş ve RCD'nin plânlama komitesine tavsiye etmiştir.

Plânlama Komitesi de bu görüşe katılsa üç memleket standardlaşırma kuruluşları arasında tasarlanan işbirliği, «RCD» Bakanlar seviyesi toplantılarında karara bağlanarak yürürlüğe girecektir.



RCD'nin en yüksek organının, bu kararı hemen alacağında şüphe yoktur. Çünkü ilgili Bakanlarımız daha Yeni Delhi'ye gitmeden Türk delegasyonuna bu yolda çalışmaları için direktif vermişler ve bu satırların sahibi, dönüş yolunda İran İktisat Veziri ve Ticaret Müsteşarı ile görüşürken onların şimdiden bu hareketi onayladıklarını öğrenmiş bulunmaktadır.

Büyük Hint Devlet adamı Jawaharlal Nehru'nun, bugün Hindistan Standardları Enstitüsü'nün şeref köşesini süsleyen şu sözlerini hep birlikte okuyalım :

«Her gelişmenin temeli standardda dayanır. Böyle sağlam bir temel olmadan başarılı bir plan yapılamaz.....»

Şimdi Türkiye - İran - Pakistan, RCD programı bölgesel kalkınma için işbirliğinin ilk plânlarda, standard konusunu böylesine bir anlayışla ele almaktı, gelecekteki çalışmalarının dayanacağı temele en sağlam zemini sağlamış bulunuyorlar.

Hayırlı olsun,



## Standardlar Yoluyla Milletlerarası İşbirliği

**ISO, çeşitli fikirlerin birleştirilmesi ve belirli bir yöne kanalize edilmesini teşvik edici şekilde çalışmaktadır**

Yazan :

**Henry St. LEGER**  
ISO Genel Sekreteri

Hindistan Standardları Enstitüsü Direktörü Dr. Lal C. Verman'dan «Standardlaştırma ve milletlerarası veğheleri» konusunda bir makale yazmamı isteyen mektubu aldığım zaman şeref duyduğum.

Düşüncelerim, beni Cenevre'de, ilk ISO toplantısının yapıldığı 1948 yılına götürüyor. Toplantı katılan bütün delegeler, milletlerarası standard çalışmalarında yeniydiler. Ben, Dr. Verman'ın sahsinda en anlayışlı ve etkili delegeyi bulmuştum. Daima güçlükler gare bulmak istiyorum ve yapıcı bir anlayışla çalışıyordu. Gerçekten, milletlerarası cephesi oldukça geniş bir insandi ve ISO'nun temellerinin atılmasında, onun unutulmayacak hizmetleri de büyük rol oynamıştı.

★

Bugünkü görevim dolayısıyla, son 15 yıl içinde milletlerarası standardlaştırma atmosferinde olup bitenler hakkında, bazı hükümler ve rebilecek durumda olduğumu sanıyorum.

Danimarka, 23 Şubat 1947 de imzaladığı anlaşma ile «Geçici ISO Teşkilatı»nın onbeşince üyesi olmuştu. On beş üye, bir geçici kuruluşun aktif çalışmalarla başlayabilmesi için yeterli idi. İşte, ISO resmen bu şekilde doğdu. Asıl görevi, milletlerarası mal ve hizmet değişimini kolaylaştırabilmek amacıyla dünya standartlarının geliştirilmesini sağlamak, entellektüel, bilimsel, teknolojik ve ekonomik çalışma atmosferinde işbirliğini kuvvetlendirmekti.

Başlangıçta, hiç kimse ISO'nun, dünyadaki hayat standardını yükseltme yolunda girişeceği dehset verici çabalari ve attaçağı büyük adımları tahmin edememişti. Kuruluşa bu gün 51 ülkenin standardlaştırma enstitüsü üyedir. Çok uzak olmayan bir gelecekte, daha pek çok ülkenin de üyeliğe kabul edileceği umulmaktadır.

51 tane bağımsız kuruluşun bir araya getirilmesi, ilk bakışta büyük

(Milletlerarası Standardlaşırma Teşkilatı «ISO» nun Genel Sekreteri Mr. Henry St. Leger tarafından, son ISO Genel Kurul Toplantısı dolayısı ile yazılan bu makale «The Statesman» adlı Hindistan gazetesinde yayınlanmıştır.)

bir problem olarak görünebilir. Fakat gerçekte, ISO'nun modeli, kapalı ve kaynağın bir aileyi andırır. Ona her zaman takdir ve gıpta edilen bir birlik ruhu hakimdir. Çalışmalar daima bu ruhla geliştirilir. Ve yıldardan beri geliştirilmekte olan olağanüstü sonuçların nedeni, bu birlik ve beraberlik havasında saklıdır.

Bugün ISO'da, IEC tarafından ele alınan elektrik konuları da dahil olmak üzere, hemen hemen bütün konuları kapsayan 108 teknik komite çalışmaktadır. Bu komitelerin günlük çalışmaları, sekretaryalar yoluyla yapılmaktadır. Bir üye kuruluş, teknik komitelerden birinin sekretaryalığını üzerine alıncá, daimi üyelere karşı sorumluluk yüklenir. Bu prosedür, çalışmalarında tam bir bütünlük ve objektiflik sağlar.

Bu 108 teknik komitenin, alt komiteleri ve çalışma grupları ile olan bağları ve ilişkileri, milletlerarası standardlaşırma ile su veya bu şekilde ilgilenen 250 kadar milletlerarası bölgesel kuruluşun aracılığı ile yürütülmektedir. Bunlardan başka, teknik komitelere yardım eden iki tane de koordinasyon komitesi vardır. — Deneysel için atmosferik şartlar teknik komitesi (ATCO) ve metallerin mekanik testleri teknik komitesi (MATESCO) — Bu komiteler, özellikle Hindistan ve iklim bakımından benzerlik gösteren diğer ülkelerin değişik şartlarında önemli roller oynamışlardır.

Hindistan Standardları Enstitüsü, birkag teknik komite ve alt komitenin sekretaryalığını yapmakta, böylesce milletlerarası ticaret ve koordinasyona büyük hizmetleri olmaktadır. Bu çalışmaların, Hindistan'la birlikte şüphesiz bütün ISO

üyesi ülkelere de çok faydalı dokunmaktadır.

### Rekomandasyonlar (ISO tavsiyeleri):

ISO Teknik Komitelerinin yıllar boyunca yapmış oldukları çalışmalar sonucunda 360'a yakın rekomandasyon yayınlanmıştır. Bir o kadar da rekomandasyon tasarısı hazırlanmış ve rekomandasyon haline gelme yoluna girmiştir. ISO rekomandasyonları, genellikle üye ülkelerin hazırladıkları milli standardlara birer esas teskil etmektedir. Bu kuruluşların, rekomandasyonları tercüme ederek uygulama hakları vardır. Bazı ISO rekomandasyonları, UNESCO WMO, WHO gibi Birleşmiş Milletler kuruluşlarına üye olanlar tarafından da geniş çapta uygulanabilmektedirler.

ISO Genel Kurulu, 3 yılda bir toplanır. Bugüne kadar Paris (1949), Newyork (1952), Stockholm (1955), Harrogate (1958) ve Helsinki (1961) toplantı yapılmıştır.(1)

Hindistan Standardları Enstitüsü'nün 1964 Genel Kurul Toplantısının Yeni Delhi'de yapılması hakkında tekil ISO Konseyi tarafından kabul edilmiştir.

Yeni Delhi toplantılarına, dünyanın her tarafından hemen hemen 1000 delegenin katılması beklenmektedir. Bu toplantılar benim için, 1950'de ziyaret ettiğim Hindistan'ı ve Hindistan Standardları Enstitüsü'ni yeniden görebilmeye fırsatı vermesi bakımından ayrı bir önem taşımaktadır.

(1) Yazı, 1964 Yeni Delhi Kongresi toplantıdan önce yazılmıştır.

ISO Konseyi, herbiri üç yıl için seçilen 14 üye milli kuruluştan meydana gelmektedir. Konsey her yıl Cenevre'de toplanır. Genel Kurulu yılında ise Konsey Toplantısı da o-nunla birlikte yapılır. Hindistan (1961 hariç) başlangıçtan beri konsey üyesi bulunmaktadır. ISO'yu Konsey yönetir ve her yıl ISO üyesi milli kuruluşlara tavsiyelerde bulunur.

#### Komiteler :

Konseyin uğrastığı bazı özel konularla ilgili olarak çeşitli komiteler kurulmuştur. «Plânlama Komitesi» (PLACO) ne, Hindistan Standardları Enstitüsü Direktörü başkanlık etmektedir. Bu komitenin tavsiyeleri, Konsey'in ileriye dönük kararlar almasını sağlamaktadır. Bir diğer komite de «Standardlaştırmanın Bilimsel Prensipleri Üzerine Çalışmalar» komitesi (STACO) dir.

Standardlaştırma felsefesinin sağduyuya dayandığını daima hissetmişimdir. Örneğin, hesap makineleri ve bunlarla ilgili bilgilerin karışıklığını önlemek, ilgili organizasyonların çalışmalarını rasyonel bir şekilde kanalize edebilmek için ISO ve IEC'nin düzenlemesi oldukları yuvarlak masa konferansı, bu düz manşının ve sağduyunun bir eseri idi. Bu konferansa katılanlar arasında, Avrupa Büro Ekipmanları Birliği, İstatistikçiler Kongresinin Daimi Milletlerarası Komitesi, Hesap Makineleri İmalatçılar Birliği, Milletlerarası Calculus Merkezi, Milletlerarası Dökməntasyon Federasyonu, Milletlerarası Otomatik Kontrol Federasyonu, Milletlerarası Demiryolları Birliği, Milletlerarası Telekomünikasyon Birliği ve Milletlerarası Hava Ulaştırma Birliği temsilcileri de vardı.

Hesap makineleri ve enformasyon usulleri üzerinde çalışan 97 numaralı ISO ve 53 numaralı IEC teknik komiteleri, bugün bu konuda belirli ve olumlu sonuçlara varmışlardır. Bu çalışmaların ileride daha da gelişeceği umulmaktadır.

Bundan birkaç yıl önce, UNESCO'nun «Dökməntasyon» problemine bir çözüm yolu bulmak amacıyla ISO'dan yardım isteyisi de bu sağduyunun örneklerindendir. Yapılan işbirliği sonucunda yalnız UNESCO tarafından değil; bütün dünya tarafından benimsenen ve olumlu karşılanan bir ISO rekomendasyonu doğdu.

Bu örnekleri cogaltabiliriz. «Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu» na bağlı «Kömür Ko-

mitesi» nin içinden çıkmadığı bir terim meselesi vardı. Bu konuda yardıma çağırılan ISO'nun çalışmaları, ECE ülkelerinin yanı sıra, bütün ISO üyelerine büyük faydalara sağladı. Sağduyu, bütün dünya müzickülerini, standard bir akord notası istemeye zorladı. Bugün birçok ülkede âletini akord etmek isteyen müzikçi, ISO'nun hazırladığı «Standard Akord Frekansı» adlı rekomendasyon sayesinde belirli bir numaraya telefon etmekte ve ISO'nun standard akord notasını iştebilmektedir.

Tıbbi malzeme imalatçıları da bu sağduyunun sesine kostular. Örneğin dünyanın herhangi bir yerinde imâl edilen bir enjektöre, yine herhangi bir igneyi uydurabilmek, bölece yaşamak veya ölmenden bahis konusu olduğu acıl durumlarda gerekli çabukluğu sağlayabilmek çok önemli idi. Dünya Sağlık Teskilatı ve Kızılhaç Cemiyetinin yardımçıları ile bu gün bu konu da halledilmiştir.

Sağduyu, alicı ve satıcıların aynı teknik dile konuşturmalarını ve bu suretle anlaşmaya kolayca varabileceklerini emreder. Birçok alanlarda hazırlanan ISO rekomendasyonları, bu konudaki anlaşmazlıklar ortadan kaldırmayı hedef tutmaktadır. Hindistan'ı da yakından ilgilendiren spesifikasyonlar arasında lâk, gomalika, mika, bloklar, teneke ve film boyutları ve derecelendirme metodları vardır. Dünya çapında ticarete konu olan kâğıtla ilgili terimlerde

birliği sağlamak amacıyla ISO tarafından meydana getirilen rekomendasyonlardan da söz edilebilir. Kâğıtılıkta kullanılan terimlerin böylelikle standardlaştırılması dünya kâğıt endüstrisine büyük faydalara sağlamıştır.

Bunların yanı sıra fizik, kimya, jeoloji, genel sağlık, kazaları önleme, makina mühendisliği, ulaşım, tarım, diğer endüstri dalları, metalürji, yapı malzemeleri, fotoğrafçılık, tekstil makinaları, kauçuk, plastikler ve hatta jimnastik aletleri konularında da değerli çalışmalar yapılmıştır. IAEA ile yapılan işbirliği neticesinde hazırlanmakta olan nükleer enerji alanındaki rekomendasyon tasarıları da geliştirilmektedir.

Genel olarak, bütün dünyayı ilgilendiren birçok problem, yine çeşitli ülkelerden gelen bilim adamları, teknolojistler ve mühendislerin tartışmaları ve çalışmaları ile çözüm yoluna girmekte ve ISO, çeşitli фирмelerin birleştirilmesi ve belirli bir yöne kanalize edilmesini teşvik edici şekilde çalışmaktadır.

Hindistan, gelişmekte olan bir ilkedir. Aynı zamanda, gerek bu gelişmeyi çabuklaştıracak, gerekse dünya ülkelerine faydalı olabilecek kudrette dinamik bir standard kuruluşuna sahiptir. Bu kuruluşun, çalışmaları ile, dünyanın bu bölgesindeki hayat standardının yükseltilmesinde büyük payı olacagına inanıyorum.

## İş Adamları

### TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

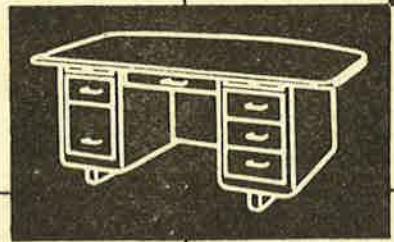
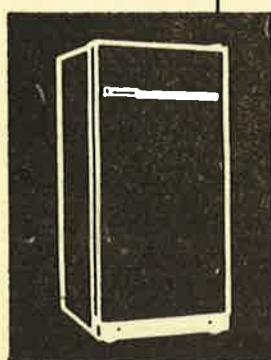
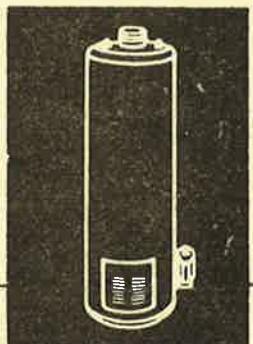
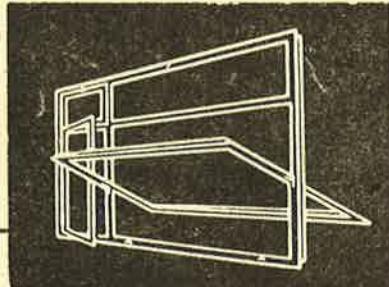
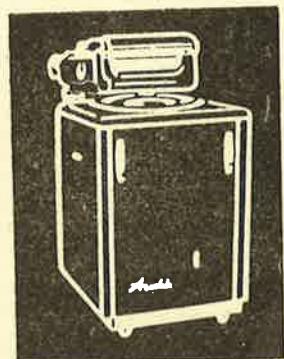
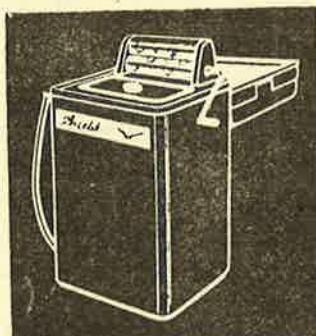
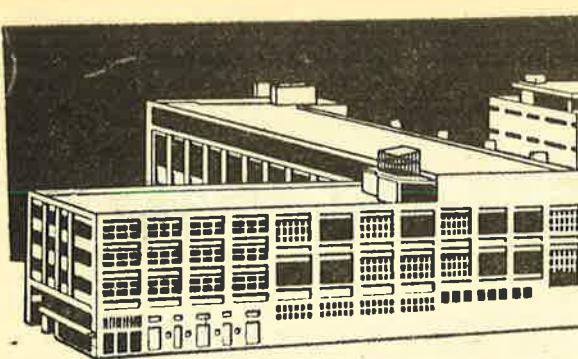
Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

**TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ**'dir

**Abone için müraaat :**

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

Standard — 108



SÜTLÜCE, KARAÇAGAC CAD., 2-4, TEL.: 49 44 00

## Standard Dünyasından

# PORTRELER



**Haydar Reşit Kök**

1906 yılında Bulgaristan'da Rusçuk şehrinde doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Türk Rüştiyesinde yaptıktan sonra Bulgar Lisesini bitirmiştir ve yüksek öğrenim için Fransa'ya gitmiştir. Toulouse Üniversitesi Elektro-teknik Enstitüsü'ünü 1930 yılında bitirerek Elektrik Yüksek Mühendisi olmuştur.

Haydar Reşit Kök, ilk defa Zonguldak Yüksek Maadin ve Samayı Mühendisliği Mektebine öğretim üyesi olarak görev'e başlamıştır. Bundan sonra, sıra ile, İktisat Vekâletinde Sanayi Müfettişi, Elektrikfikasyon Bürosunda ve Elektrik İşleri Etüd İdaresinde Mühendis, Eti-bank'ın Enerji Şubesi Müdürü, Ankara Elektrik, Havagazı ve Otobüs İşletme Mütessesesi önce Umum Müdür Muavini ve sonra Umum Müdür olarak çalışmıştır. Halen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Dairesi Başmüşavirliği görevinde bulunmaktadır.

Memleketimizin ilk Bölge Elektrik Santrali olan Catalağzı Elektrik Santrali şartnamelarının hazırlanması, bunlara göre tekliflerin getirtilmesi, tekliflerin incelenerek bir sonuca bağlanması, santralın ihalesi ve siparis mukavelenmesinin akdi, Haydar Reşit Kök'ün Eti-bank Enerji Şubesi Müdürlüğü sırasında yapılan işlerdir.

1946 yılında, İkinci Dünya Savaşı sonunda, Catalağzı Elektrik Santralinin tâbikat projelerine son şekillerini vermek ve bunları Eti-bank adına tasdik etmek üzere İngiltere'ye gönderilen heyete de Haydar Reşit Kök Başkanlık etmiştir.

Türk Standardları Enstitüsü Genel Kurul'u tarafından 1961 yılında, üç yıl için Elektrik Hazırlık Grupu Başkanlığına seçilen Haydar Reşit Kök'ü Genel Kurul 1964 yılında tekrar aynı görevi aynı süre ile seçmiştir.



**Prof. Dr. Sabahattin Özbek**

1915 yılında Erzincan'da doğmuştur. Liseyi İstanbul'da bitirmiştir, yüksek öğrenimini Ankara'da Ziraat Fakültesinde yaparak 1937 yılında Ziraat Yüksek Mühendisi olmuş ve askerlik görevinden sonra aynı fakültede asistan olarak almıştır. 1941 de Ziraat Doktoru, 1946 da Doçent unvanlarını kazanmış 1953 te ise Meyve Yetiştirme ve İslahi kursusuna Profesör seçilmiştir.

Prof. Özbek 1953-55 yılları arasında Ziraat Fakültesi Senato üyesi 1955-57 yılları arasında Ziraat Fakültesi Dekanı ve 1959-60 yıllarında Atatürk Üniversitesi Rektörü olarak görev yapmış, 1960 Temmuzunda Türkiye Atom Enerjisi Komisyonuna üye seçilmiş, 1962 yılında 5 Yıllık Planın hazırlanmasında Ziraat Grubuna başkanlık etmiştir.

Sayıları 28 i bulan Türkçe ve İngilizce eserleri arasında 1946 yılında yayınladığı, Önemli meyve türlerimizde istihsalin standartasyonu ve standard çeşitlerin meyva vasıfları üzerinde araştırmalar» adlı eseri memleketimizde üretim ve ihracat bakımından rehber olmuştur. Bu tarihten sonra Özbek çalışmalarını standartlaşırma, muhafaza, ambalaj ve ihracat konuları üzerinde toplamış ve 1961 yılında Tarım Bakanlığının istirakiyle sağladığı AID fonu ile planlı ihracat denemelerine başlamıştır. Bu çalışmalar, son yıllarda geliştirilmesi düşünülen taze meyva ve sebze ihracatı bakımından yüksek bir değer taşır.

Prof. Dr. Sabahattin Özbek, bu çalışmaları ile birlikte Türk Standardları Enstitüsü'nde devamlı olarak Bağ-Bahçe ürünlerinin standartlaşdırılması üzerine çalışan teknik komiteye başkanlık etmiş ve yine bu konuda yapılan milletlerarası toplantılarla memleketimizin ve TSE'nin temsilcisi olarak katılmıştır.

Prof. Dr. Sabahattin Özbek halen TSE'deki bu çalışmasına devam etmeye beraber Milletlerarası Bağ-Bahçe Cemiyetinin müsaviri, NATO Fen Komitesi üyesi T. B. Millî Bağ-Bahçe Komitesi Başkanlığı görevlerini de yapmaktadır. Almanca, İngilizce ve Fransızca dillerini bilir.



## TSE Teknik Kurulu bu ay üç toplantı yaptı

**16, 23 ve 30 Aralık tarihlerinde yapılan toplantılar sonucunda onbir yeni standard tasarısı kabul edildi**

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurul'u 1964 Aralık ayı içinde üç defa toplanmış ve gündeminde bulunan standard tasarılarını görüşmüştür.

16 Aralık Çarşamba günü saat 16.00 da yapılan ilk toplantı, gündem dışı olarak görüştüren «TS. 101 Sofralık Üzüm» standardının ambalaj foyünde değişiklik teklifinin ele

alınması ile başladı. Görüşmeler sonunda foyün yeniden çizilmesi oybirliği ile kabul edildi.

Gündemin ilk maddesini teskil eden «Ceviz Kültükleri» standardı tasarısı incelendi ve tasarıının elde mevcut Romanya Standardı ile karsıtılması ve bir sonraki toplantıda yeniden ele alınması kararlaştırıldı.

«Evlerde ve Sanayide Kullanılan Sivilastırılmış Hidrokarbur Tezvi Tippleri» adlı standardın revizyonu ile ilgili çalışmaların raportörü tarafından açıklanmasından sonra, yeni tasarı oybirliği kabul edildi.

Daha sonra «Ahşap Kesme Testereleri» adlı standard tasarısının görüşülmesine geçildi. Raportörün açıklamalarından, testerelerin üç ayrı konu olarak ele alındığı anlaşıldı, standardın adı «Ahşap Testereleri» olarak değiştirildi ve oybirliği ile kabul edildi. «Taş Kesme Testereleri» ve «Metal Kesme Testereleri» tasarıları da adları «Taş Testereleri» ve «Metal Testereleri» şeklinde değiştirilmek kaydıyla oybirliği ile kabul edildi.

Gündemin diğer maddelerinin 23 Aralık Çarşamba günü görüşülmeye karar verilerek oturuma son verildi.

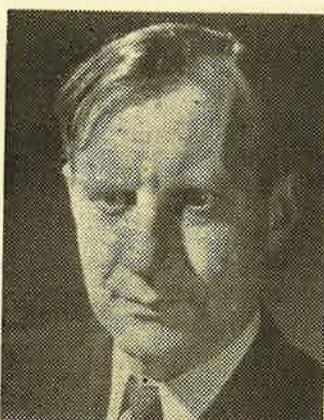
Yukarıda belirtilen tarihte yapılan ikinci toplantıda ilk olarak ele

### Dr. Henry T. Wensel gitti

Kurulmakta olan Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarlarına ait malzeme ve tezhitin seçimi, sıparışı ve bu konuda Türk personelinin yetistirilmesi ile görevli olarak TSE'de çalışmış bulunan AID uzmanı Dr. Henry T. Wensel, görev süresini tamamlayarak 2 Aralık 1964 günü Birleşik Amerika'ya dönmüştü.

Dr. Wensel 1893 yılında doğmuştur. Washington ve Johns Hopkins Üniversitelerini bitirdikten sonra bir süre Üniversite'de fizik öğretmenliği yapmış, daha sonra National Bureau of Standards'a girerek 25 yıl burada çalışmış ve özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarda atom bombası projesinin hazırlık çalışmalarında önemli hizmetlerde bulunmuştur.

1962 yılı Eylülünde iki yıl kalmak üzere Türkiye'ye gelmiş olan Dr. Wensel'in memleketine hareketinden önce TSE'de düzenlenen veda toplantısı çok samimi bir hava içinde geçmiştir.



alınan konu «Elektrik el havyaları» tasarıtı idi. Standardın sonuna seklinde eklenmesi uygun görüülerek tasarının oybirliği ile kabul edildi.

Bir önceki toplantıda, yeniden gözden geçirilmesi kararlaştırılmış olan «Ceviz Kültükleri» tasarıtı, bu defa son sekili ile görüşme konusu oldu ve oy birliği ile kabul edildi.

Bina kapı kilitleri imalatçıları ve Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası tarafından büyük bir ilgi ile karşılanan ve üzerinde çalışmalar tamamlanmış olan «Bina Kapı Kilitleri» standard tasarıtı da görüşüleerek oy birliği ile kabul edildi.

«Ahşap Yonga Levhaları» tasarısının, bazı deney metodlarının yabancı memleketler standardları ile karşılaşırılması yapılmak ve gündemde kalmak şartıyla bir sonraki oturumda ele alınmasına karar verildi.

30.12.1964 tarihinde yapılan toplantı gündeminde ise «Mengeneler», «Floresan Lâmbaları», «Armut», «Çilek» standardları bulunuyordu. Toplantı açıldıktan sonra, gündem dışı söz alınarak «Ahşap Yonga Levhaları» standardı ile ilgili karşılaşmaların yapıldığı belirtildi ve standardın, kabulü teklif olundu. Yapılan oyłamada tasarı kabul edildi.

Bundan sonra ele alınan «Mengeneler» ile «Floresans Lâmbaları» tasarıları üzerinde yapılan konuşmaların ardından oybirliği ile kabul edildi. Birer Avrupa standarı olan «Armut» ve «Çilek» standardlarının aynen kabulü zorunluğu üzerinde yapılan açıklamadan sonra her iki standard da oybirliği ile kabul olundu.

### 1965 TURİZM SEZONU HAZIRLIKLARI İLE İLGİLİ BİR TOPLANTI YAPILDI

Başbakanlığın birçok Bakanlık ve kuruluşlara, bu arada Türk Standardları Enstitüsüne gönderdiği ve 1965 Turizm Sezonu hazırlıkları ile ilgili olan yazı tizerine Enstitü tarafından hemen bir toplantı tertiplenmiş ve konu tartışılmıştır.

8 Aralık 1964 günü yapılan toplantıya, TSE ilgililerinin yanı sıra, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, Köy İşleri Bakanlığı, İmâr ve İskân Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Odalar Birliği ve Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneği temsilcileri ile Gazi Eğitim Enstitüsü öğretmenleri ve memleketimizin tanınmış hâträ eşiyle uzmanları katılmışlardır.

Konu, bütün cepheleri ile gözden geçirilmiş ve turistik eşyadan hangilerinin, ne ölçüde standartlaştırlabileceğini belirten bir listenin Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından hazırlanarak Enstitüye verilmesi gereği ve el emeği olup daha çok sanat eseri karakteri gösteren eşyanın standartlaştıramayacağı sonucuna varılmıştır.

Toplantıda varılan kararlarla ilgili olarak hazırlanan rapor Başbakanlığa sunulmuştur.

### TSE'Yİ ZİYARETLER

#### GÜNEY AFRIKA BİRLİĞİ STANDARDLARI ENSTİTÜSÜNDEN Dr. RAUCH GELDİ



1964 Kasım ayı içinde Hindistan'da yapılan ISO toplantısında Güney Afrika Birligini temsil eden delegelerden Dr. Jan Hendrik Rauch, 6 Aralık 1964 günü uçakla Tel-aviv'den sehirimize gelmiş ve iki gün kalarak Türk Standardları Enstitüsü'nde temaslarda bulunmuştur.

7 Aralık gününü tamamen TSE'de geçiren Dr. Rauch'a Enstitü gezdirilmiş, bu arada TSE Başkan ve Genel Sekreteri ile birlikte iki saat süren bir de toplantı yapılmıştır. Toplantıdan sonra kendisi ile görüşüğümüz Dr. Rauch memnuniyetini belirtmiş ve özetle şunları söylemiştir :

«Enstitünüzü gerek sitenin, gerekse çalışma sisteminizin mükemmel oluşu bakımından çok takdir ettim. Yapmış olduğum temaslarım, İdare Meclisi Üyesi bulunduğum Güney Afrika Standardları Enstitüsü ile TSE arasında yakın bir işbirliği doğuracağımı inanıyorum.»

Dr. Rauch, 8 Aralık Salı sabahı uçakla Ankara'dan ayrılmıştır.

#### Mr. T .R. B. SANDERS'İN ZİYARETİ

Yeni Delhi'deki ISO toplantılarına katılan İngiliz Delegelerinden Mr. T. R. B. Sanders de 9 Aralık günü uçakla Tahran'dan gelmiş ve memleketine giderken Türk Standardları Enstitüsü'ni ziyaret etmiştir.

İngiliz Standardları Enstitüsü müşavirlerinden ve ISO'nun STACO Komitesi Başkanı olan Mr. Sanders, TSE yetkilileri ile uzun süren görüşmeler yapmış, bu arada son ISO Genel Kurul, Konsey ve Teknik Komite toplantılarında alınan kararlar ve elde edilen sonuçlar gözden geçirilmiştir. Biliindiği gibi, Türk Standardları Enstitüsü ile İngiliz Standardları Enstitüsü, ISO'yı yöneten Konsey'de üye bulunmaktadır.

Mr. Sanders, kendisine gösterilen yakın ilgiye teşekkür ederek, 10 Aralık Perşembe akşamı uçakla İstanbul'a hareket etmiştir.



## STANDARDLASTIRMA ÜZERİNE

# Türk - İran - Pakistan ortak çalışmaları gelişiyor

TSE HEYETİNİN İRAN'DAKİ TEMASLARI ÇOK FAYDALI OLDU

Yeni Delhi dönüsü, Yönetim Kurulu Başkanı ile Genel Sekreterinden Kurulu TSE Heyeti, 27 Kasım 1964 sabahı Tahran'ın Mehrabad hava alanına inmiş ve Iran Standardları Enstitüsü ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır.

O gün öğleden sonra, İran İktisat Vezaretinde, Yeni Delhi'deki işbirliğini hazırlayan Türk - İran Heyetleri arasında son bir görüşme yapılmış ve hazırlanan protokol çocaltılmıştır. Bu protokolun metnini aşağıda aynen veriyoruz:

«1964 ISO Yeni Delhi Kongresine katılan Türkiye, İran ve Pakistan delegeleri, birlikte toplanmışlar ve memleketleri arasında var olan işbirliğini, hükümetleri tarafından gösterilen isteğe uygun olarak standardlaştırma alanına da teşmil etme imkânlarını görüşmüştür.

Bu toplantı sonucunda, aşağıdaki noktalarda anlaşmaya varılmıştır:

- 1 — Benzer mamül ve ürünlerin standardlarını yapmak,
- 2 — Standardlaştırma seminerleri düzenleyerek karşılıklı faydalara sağlamak,
- 3 — Üç memleketin teknik elemanları için birleşik eğitim programları organize etmek,
- 4 — Millî standardların hazırlanmasında genel olarak işbirliği yapmak.

Yukarıda, anılan tavsiyeleri uygulayabilmek için delegeler:

- a) Yeni Delhi'deki sefirlerin aracılığı ile, sonuçları hükümetlerine bildirmeye,
- b) Bu tavsiyelerin, kendi memleketlerinde mahalli yetkililer tarafından uygulanmasını süratlendirmeye,
- c) Standardlaştırma alanındaki işbirliği konusunun her yönü ile ilgilenecek bir çalışma grubunun kurulması için en kısa zamanda hükümetlerinin tasvibini almaya,
- d) Tek başına elde edilen gelişmelerden, diğer iki Enstitüyü de devamlı olarak haberdar etmeye karar vermişlerdi.»

ISO Yeni Delhi 1964 Kongresi Delegeleri

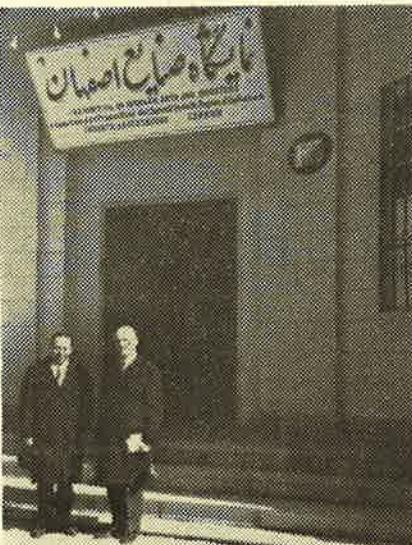
Türkiye - İran - Pakistan

## TÜRK HEYETİ, İRAN İKTİSAT VEZARETİ PARLAMENTO TİCARET MÜSTEŞARI İLE GÖRÜŞTÜ

28 Kasım sabahı, Türk Heyeti, İran İktisat Vezareti Parlamento Ticaret Müsteşarı Dr. Ziae, makamında kabul etmiştir.

İki buçuk saat süren bu toplantıda, İran Standardları Mütessesi Ummum Müdürü Y. Müh. Reza Shayegan da hazır bulunmuştur.

Toplantıda, Türkiye'deki stan-



TSE Heyeti İsfahan'daki «Sanayi Mamulleri Daimi Sergisi» önünde

dardlaştırma kuruluşunun 1930 dan bu yana geçirdiği gelişmeler söz konusu edilmiş, Türk ve İran kuruluşlarının bugünkü durumları gözden geçirilmiş ve karşılıklı işbirliği, dayanışma, teknik yardımlar konusuna da yapılacak işler üzerinde görüş birligine varılmıştır. Bu arada, Müşteşar Dr. Ziae, RCD (Bölgesel Kalınma için İşbirliği) Ticaret Çalışma Grupunun iki gün sonra Karşıda toplanacağını, İran Hükümetinin Yeni Delhi'de 3 Standard Enstitüsünde hazırlanan protokolun esaslarını benimsediğini, RCD çalışmaları içinde teknik seviyede işlerin tânamalanarak yukarı kata gelen ilk projenin bu protokol olduğunu, bu sebeple bir alt komite kurmaya lüzum kalmadan, programın bu noktasını hemen yürürlüğe koymak üzere gerekli kararların alınabileceğini belirterek

Enstitü Heyetlerine müteşekkir olduğunu söylemiş ve Karşı'deki toplantıda, bu protokola dayanılarak gerekli karar alınmanın kolay olacağına sözlerine eklemiştir.

Dr. Ziae'nin sorusu üzerine, TSE Başkanı da, protokolün yapılmasına için memleketinden ayrılrken Ticaret Bakanı Sayın İslamyeli ile görüştüğünü, bu protokol çerçevesi içinde bir anlaşmaya varılmasını onun telkin ettiğini ve bu telkinden Karşı'ye gidecek Türk Heyeti Başkanı Ekrem Geriş'in de haberli bulunduğu, bu bakımdan İran'ın protokolu benimserek ortaya koyması halinde olumlu bir karara varıldığını belirtmiştir.



Türk Heyeti, İran Standardları Mütessesesi'nin hazırladığı program gereğince, İran'ın endüstri ve tarım alanlarındaki standardlarla ilgili laboratuvar ve kuruluşlarını incelemeler, bu arada standardlaştırılmış mamül ve ürünlerini hazırlayan yerleri gezmişler, Tahran'daki araştırma ve incelemelerden sonra yine İran Hükümetinin misafiri olarak İsfahan'da, Bölge İktisat Müdürü'nün önderliği ile hali, bez, yiyecek maddeleri üzerinde incelemeler yapmışlar ve oradaki «Sanayi Mamulleri Daimi Sergisi» ni gezmişlerdir.

Türkiye'ye hareketlerinden önce Türk Heyetini, İktisat Veziri Sayın Alinaghi Aikhani de davet ederek bir saat kadar görüşmüştür ve Dr. Ziae'nin verdiği izahata dayanarak hemen, aynı konular üzerinde bilgi almış ve gelişen işbirliğini destekleyerek bu çalışmalarдан memnunluk duyduğunu sözlerine eklemiştir.

Sayın İran İktisat Veziri, 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu başta olmak üzere, diğer bazı belgelerin kendisine gönderilmesini istemiştir.



TSE HEYETİ YURDA DÖNDÜ

2 Aralık 1964 sabahı Ankara'ya dönen Faruk A. Sünter ve Veliid Isfendiyar'dan kurulu TSE heyeti, Hindistan'dan İran'a geçişlerinde Tahran hava alanında.

## RCD Ülkelerinin ortak standard çalışmalarına diğer CENTO Ülkeleri de ilgi gösteriyor

Dr. Young  
BSI'nin  
görüşlerini  
bildirdi



Yeni Delhi'deki ISO Kongresi dolayısı ile bir araya gelerek standardlaştırma konusunda bir de protokol imzalayan RCD ülkeleri temsilcilerinin çalışmaları ile CENTO'ya bağlı diğer iki devlet, Birleşik Amerika ve İngiltere temsilcileri de yakından ilgilendi ve böyle bir bölgesel harekete, kendilerinin de teknik yardımda bulunabileceklerini ifade ettilerdi.

Konuya verdiği büyük önemin sonucu olarak, Türkiye, İran ve Pakistan delegeleri arasında Yeni Delhi'nin Ashoka otelinde yapılan toplantılar, İngiliz Standardları Enstitüsü de, gözlemci olarak Teknik Daire Müdürlerinden Dr. P. S. Young'ı gönderdi.

Bu defa, Dr. Young'dan TSE'ye gelen mektupta aynen şöyle denilmektedir:

«Üç memleket arasında işbirliği yapmak suretiyle, standardların âhenkli bir şekilde geliştirilmesini sağlamak bakımından sizin Türkiye'de ve Mr. Shayegan ile mesleksâşlarının İran'da yapmakta olduğunuz çabalar beni pek mütehassis etti. İngiliz Standardları Enstitüsündeki bizler, amacınıza ulaşmanız için elimden gelen yardımı esirgemeyeceğiz. Başlangıç olarak Mr. Shayegân ve biz, memleketlerimizin karşılıklı olarak üreticili veya tüketici durumda olduğu konularla mütâlâa için birbirimize tasarılar göndermek üzere anlaşılmış bulunuyoruz.

Benim anladığımı göre gönderilecek bu tasarılar, millî standardlara tekabül eden üç memleketin ortaklaşa hazırlayacakları dokümanları olacaktı.

Bu, çok faydalı bir başlangıçtır. İleride görüşmelerimizin ortak menfaatleri daha ileri hedeflere ulaşmak bakımından çok faydalı olacağına inanıyorum.

TC. 34 toplantılarını 1966'da Türkiye'de yapmak konusundaki planlarınızla, Mr. Shayegân'ın sınaş sergi dolayısıyla 1965 Aralık ayında Millî Standard Kuruluşlarının Temsilcilerini Tahran'da toplantı davet etmek hakkındaki düşünceleri, bu gibi görüşmeler için mükemmel fırsatlar verecek şekilde düzenlenmiş görülmektedir.»

## Yeni Delhi Protokolu, RCD Ticaret Çalışma Grubunda görüşülerek karara bağlandı

Karaşı (Özel Muhabirimiz bildiriyor) :

2 Aralık'ta başlayıp 4 Aralık'ta sona eren RCD Çalışma Grubu toplantıları şehrimezde yapılmıştır.

Bu toplantıya, Ticaret Bakanlığı Müşaviri Ekrem Geriş'in başkanlığında katılan Türk Heyetini, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Dairesinden Celil Vayisoğlu, Odalar Birliği'nden Umumi Kâtip Muavini Namık Kemâl Savun ve Ticaret Müdürü Muazzzez Tilabar teşkil ediyordu.

İran Heyeti Başkanı İktisat Vekili Dr. Ziae, gündem dışı olarak programda bulunan standardlaştırma konusunun Yeni Delhi'de 3 standard kuruluşu tarafından olağanüstü bir gelişmeye erişitildiğini beyanla, orada hazırlanan protokolün görüşülmesini teklif etmiş ve yapılan görüşmeler sonunda 29 madde numarası ile aşağıdaki karara varılmıştır:

«29. Ortak ürünlerin standardlaştırılması ile ilgili olarak Komite, üç memleketin Standard Enstitüleri Başkanlarının konuyu, Yeni Delhi'deki 1964 ISO Kongresi dolayısıyla bir araya geldikleri sırada gayri resmi olarak görüşmiş olmalarını memnuniyetle karşılamıştır. Bu toplantı sonucu olarak standardlaştırma

alanında işbirliğinin bütün vecibelerini etti edecek bir çalışma grubunu üç enstitü arasında teşkil olması tavsiye edilmişdir. Komite, benzer ürünlerin standardlaştırılması görevinin üç memleketin standard enstitülerine verilmesini tavsiye eder. Komite, ayrıca teknisyenler için standardlaştırma konusunda eğitim programları tekliflerinin de RCD'nin Teknik İşbirliği Komitesi kanalı ile yapılmasını tavsiye eder.»

Toplantılardan sonra, ilgililerle, bu karar, hakkında gördüm ve karara ek olarak düşüncelerini bildirmelerini rica ettim.

Bana aynen şöyle dediler:

«— Yeni Delhi'de 3 standard kuruluşu arasında hazırlanan protokol bu kararımızla tasvip etmiş bulunuyoruz. RCD çalışma metodları göre, bizim vazifemiz bunu 14 Ocakta toplanacak planlama komitesine tavsiye etmektir. Biz bunu da yaptık. Şimdi Plânlama Komitesi de bu tavsiyelerimizi kabul edince, keyfiyet Bakanlar seviyesindeki toplantı sunulacak ve onların kararından sonra 3 Enstitünün aralarında kurmak istedikleri Çalışma Grubu teşkil olunarak protokolda yazılı konuların işbirliğinin uygulanmasına geçilecektir.»

## SON DAKİKA

### RCD Çok Taraflı Teşebbüsler Çalışma Komitesi de standard konusunda karar aldı

Tahran — (Özel Muhabirimizden)

RCD Çok Taraflı Teşebbüsler Çalışma Komitesi, 21-26 Aralık tarihleri arasında toplandı.

Toplantılara katılan Türk Heyetinde, Muzaffer Uyguner'in başkanlığından, Özer Derbil, Fuat Yücesoy, Nermîn Bingöl, Osman İzgi ve Kayhan Tekin bulunuyordu.

Komite, çok taraflı teşebbüslerde, genel konulardan biri olan standardlaşmayı da ele almış ve bu konuda bir Alt Komite kurularak, ortak standardlar yapılması işbirliği esaslarının araştırılmasını öngören bir karar tasarısim kabul etmiştir.

Toplantılardan sonra ilgililerin ziyaret ederek, İran İktisat Vezaretinden aldığı bilgiye göre, Yeni Delhi'de bu çalışmalar yapıldığını, hatta Karaşideki RCD Ticaret Çalışma Grubunda, bu protokola dayanılarak tavsiyelerde bulunulduğunu, hal böyle olunca, bu alındıkları kararın ne mânâ taşıdığını açıklamalarını rica ettim.

Bir arada bulunan ilgililerin belirttiklerine göre:

«— Bu çalışmaların sonuçları Plânlama Komitesine gider ve oradan Bakanlar seviyesindeki toplantılarla intikal ederek tasdik olunur ve son seklini alır.

Buradaki çalışmalarla biz, standardlaşmanın önemini ve bu alandaki işbirliğinin gereğini belirttik. Plânlama Komitesi, bu durum karşısında öyle umuyoruz ki Yeni Delhi protokolunu ele alarak bunun bir an önce yürürlüğe girmesi çarelerini araştıracak ve ona göre çalışmalara yön verecektir.»



Çalışma Komitesi Toplantısında hazır bulunanlar

# TSE Hazırlık Gruplarında

İçinde bulunulan çalışma dönemi programının uygulanmasını gözden geçirmek amacıyla 11.12.1964 Cuma günü TSE tarafından bir Hazırlık Grubu Başkanları Toplantısı düzenlenmiş ve toplantıda standartların hızla arttırılmasına engel olan nedenler üzerinde durularak, bunların ortadan kaldırılması ve çalışmaların hızlandırılması konusunda olumlu kararlar alınmıştır.

TSE Hazırlık gruplarından bazlarının Aralık ayı faaliyetleri özetle aşağıya alınmıştır.

## KİMYA :

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü uzmanları tarafından hazırlanan «İçme Suları» Standard tasarısının incelenmesi ve son şeklinin verilmesi amacıyla Sağlık Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve İller Bankası temsilcilerinden meydan gelen Teknik Komite, TSE Kimya Hazırlık Grupu Başkan Vekili Selahattin Akyol'un başkanlığında Enstitü Merkezinde toplanmıştır. Hazırlanan standardın önemi göz önünde tutularak bunun, Dünya Sağlık Teşkilatı Standardlarına ve memleketimiz şartlarına uydurulması konusunda görüş birliğine varılmıştır.

## MAKİNA :

- ★ «Metalik Malzemenin Vickers Sertlik Muayenesi», «Metalik Malzemenin Vurma Muayenesi», «Metalik Malzemenin Basma Muayenesi» adlı standard tasarıları mütlâa için ilgili yerlere gönderilmiştir.
- ★ «Mengeneler» ve «Sert PVC Plastik Borular» standard tasarılarının bütün hazırlıkları tamamlanmış ve Teknik Kurul'un gündemine alınmıştır.
- ★ Grup tarafından hazırlanarak Teknik Kurul'a sunulan 5 standard tasarısı kabul edilmiştir. (Teknik Kurul haberimize bakınız)

## ELEKTRİK :

- ★ «Floresan Lâmbalar» standardı tasarısı mütlâadan dönümüş ve üzerinde yapılan çalışmalar ve değişiklikler ile Teknik Kurul'a sunulmaya hazır hale getirilmiştir.
- ★ «Elektrik El Havyaları» tasarısı Teknik Kurul tarafından kabul edilmiştir.

## MÜHENDİSLİK :

- ★ «Yazı Kağıdı ve Basılı Maddelerin Düzenli Ölçüleri» ve «Bayındırlık ve İmar Konuları Genel Tasnifi» adlı standard tasarıları Teknik Komitelerince hazırlanarak, incelenmek üzere gruba sunulmuştur.
- ★ «Sınai Uzunluk Ölçüleri iğin itibar (Referans) Sicaklığı» ve «Süreli Yayınların Sunulug Şekli» standard tasarıları da Grupta yapılan çalışmalarla son şeklini almış ve Teknik Kurul gündemine alınmak üzere hazırlıklar tamamlanmıştır.

## ZİRAAT :

- ★ «Armut» ve «Çilek» Standard tasarıları üzerindeki çalışmalar tamamlanmış ve tasarılar Teknik Kurul gündemine alınmıştır.
- ★ «Ceviz Kütükleri» Standard tasarısı Teknik Kurul'da görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

## İNŞAAT :

- ★ «Karofayans» ve «Duvar Tuğlaları» Standard tasarılarının Teknik Kurul'a sunulmak üzere bütün hazırlıkları tamamlanmıştır.
- ★ Ahşap Korunması'na ait üg tasarısı ile «Mantar Tecrit Levhaları» ve «Temel Tecridi» tasarıları mütlâa için yakında ilgili yerlere gönderilecektir.
- ★ «Mozayik Ahşap Parke» tasarısı hakkında gelen mütlâalar Teknik Komitesince incelenmektedir.
- ★ ISO'dan gelen «Mozayik Parke» tasarısı hakkında mütlâa sunulmuştur,

## **STANDARD SOHBETLERİ**

### **I S T E R Ü K ...**

**Dr. Mehmet Ali OKSAL**

Voltaire: «İnsan bilmediğini isteyemez» demiş. Bilmediğini istiyenlerin gün geçtikçe arttığı dünyamızda, şu sıralarda, hatırlanması faydalı bir söz gibi.

Kazan kaldırınlar bir şeyler bilselerdi, Tarih Baba'nın defteri «İsterük» yaygaraları ile kararır mıydı hiç. Geçmişin büyük ve küçük şaşkınlıklarında hep bu «isterük» kılıklı isteklerin payı olduğu inancı var içimde.

Bugün çevremizi saran olaylara bir göz atalım. Aralarında, bilmediğini isteyenlerin doğruduğu karışıklık ve çaprazlıklar az mı? Ne istedigini bilmeyenlerin girmediği yer kalmamışa benziyor. Kulaklarımıza yırtan «isterük» sesleri yerine fisiltısı bile işitilmeyen «isterük»ler var ortada. Hepsi, bilmeden istemeler.

Kundakta kopardığı çığlıkta istediğini mânalandıramayan insan, büyüğünde, mirildanmaya başlıyor sanki. Okul kitaplara göz atınız; gazete ve kitaplara bakınız. Bu mirildanışın örneklerini bol bol bulacaksınız. Batıda, bu kör doğuşünün üzerine eğilmek ve kamu oyuna duymak gelenekleşmiş artık. Bizde çit bile yok - Pardon, bir iki fıkra yazarımız hariç.

Neden duruyoruz bu «isterük» teranesi üzerinde bu kadar? Bize, yani standard çalışmalarına, dokunan tarafı var da ondan. Standard istekleri arasında bilmecə-bulmaca oyununa dönenler eksik olmuyor. Bazan kördüğümü, bizat yapanlar çözemiyorlar. Halbuki standard yapmak, bir plânlama, bir düzen, bir sistem işidir. Açıklık ister, hedef ister.

«Benzetmede hata olmaz» derler. Kimseyi tedirgin etmemek için bize ait bir standard isteme örneği uyduralım. Olur mu, olur. «Falanca şeyi, filanca işi standardlaştıralım» teklifini işitmiş ve hattâ yapmış olamaz mıyız? Sonra, böyle bir teklifiin saygıdeğer bir niyetten fışkırdığını kim inkâr edebilir.

Hayalimizde tasarlanan bazı standard tekliplerinin titiz bir dost tarafından nasıl karşılandığını size nakletmeyi isterim. Yukarılarda ne demek istediğimi anlatan bir tarafı var da onun için. Zirva bulursanız unutun.

B — Konutlar standardlaştırılmalı.

Dost — Gece kondu nedir?

B — Standard ilaç yapmalı.

Dost — Aspirin var ya...

B — Hediye eşya .....

(Dostumuz söz kesti, fazla konuşmadı burada)

B — Standard oyuncak isteriz.

Dost — Höppala.

B — Standard dil isteriz.

Dost — Yine de anlaşamazsınız.

Konuşmaların gidişi can sıkırmaya başladı. Neler istemiyoruz ki... Standard renk, standard kavram, standard parti, hattâ standard adam. Lüzumlu lüzumsuz şeyler arasında Voltaire'in sözünü hatırlatanlar yok değil.

Sokaktaki adamdan koltuktakine kadar standard isteyen isteyene. Siz de istiyorsunuz, biz de.

Hızla gelişen standard çalışmalarımızın Koryucu Melegi'ne hep birden yardım istemeliyiz. «İsterük» ler artık hoş görürükle karşılaşmamalı. Olur olmaz her şeyi standardlaştırmaya kalkışanlara yaklaşıp kulaklarına Voltaire'in sözünü fisildamaktan çekinmemeliyiz.

«İsterük Kuyusu» nun en güçlü başları bile yutabileceğini unutmamalıyız. Bizden söylemesi.....

TÜRK STANDARDLARI



Türk Standardları Enstitüsü

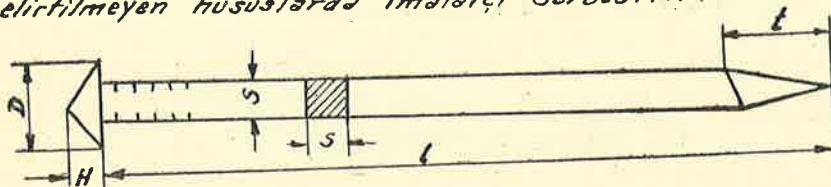
ÇADIRBAŞLI BAKIR ÇİVİ  
Dörtnöse gövdeli Dörtnöse uçlu

TS. 155/15

ROSE HEAD BOAT NAILS  
Square shank Square point

UDK. 621.886.2

Ölçüler mm dir  
Belirtilmeyen hususlarda imalatçı serbesttir.



Kalınlık  $S = 2.0$  mm ve Boyu  $l = 32$  mm Çadırbaşı Bakır Çivinin gösterilisi:

ÇADIRBAŞLI BAKIR ÇİVİ 20 x 32 TS 155/15 pl<sup>1)</sup>, pakette<sup>2)</sup>

Kalınlık $S$	1.6	2.0	2.4	2.7	3.0	3.4	3.9	4.4	4.9
$D$	4	5	6	6.8	7.5	8.8	10	11	12
$H$	0.8	1.0	1.2	1.3	1.5	1.6	2.0	2.2	2.4
$t$	4	5	6	7	8	9	10	11	12

$S$  toler.  $\pm 0.04$   $\pm 0.05$

$D$  toler.  $\% \pm 5$

Boynuz $L$	Takribi ağırlıkları Kg/1000 Adet				Boynuz Toleransı
	25	32	38	45	
25	0.34	0.88	1.26	1.58	
32		1.12		2.0	
38		1.34		2.4	
45		1.58		2.85	
50		1.76		3.15	
55		1.94		3.43	
65				4.12	
70				4.43	
75				4.75	
90					
100					
115					
Paket ağırlığı Brüt. Gram	2500		5000		

Malzeme: Elektrolitik bakır

1) Yapılışı: (Siparişte belirtilmelidir).

pl. Parlak  
ka. Kalemli

2) Ambalaj nevi: (Siparişte belirtilmelidir):

Pakette  
Sandıkta  
Sepette  
Fıçıda  
Çuvalda

# **YENİ Standardlar**

- I -

## **ÇİVİLER STANDARDI**

**Rahmi ALTINOK**  
Yüksek Mühendis

Civiler standarı TSE Teknik Kurulunca kabul edilmiş bulunmaktaadır. Standardın hazırlanışında DIN, BS, IS, NF ve ASA standardlarının faydalananmış, ISO tavsiyelerine imkân nisbetinde uyulmaya çalışılmıştır.

Madensel tel standardları halen ne ISO ve ne de TSE tarafından standardlaştırılmış olduğu için, civiler standarında tel kalınlıkları genel olarak DIN ve NF standardlarına uygun olarak seçilmiştir. Halen yurdumuzda civi yapımında bazan JP (jauge de Paris) tel mastaları, bazan da metrik ölçüler kullanıldığı gibi, tel çapları için JP ve civi boyları için milimetre, bazı civi cinslerinde İtalyan tel mastaları kullanılmaktadır. Bu gibi karışık ölçüler imalatçıya bazı külfetler yüklediği gibi alıcıya aradığı civi cins ve numaralarını tayinde zorluk vermektede ve anlaşmazlıklara sebep olmaktadır. Bu bakımdan civiler standarının bütün kolaylık sağlayacağını ummaktayız.

Civiler standarı çelik, bakır, piring ve alüminyum tellerden yapılan başlı ve başsız civileri kapsar. Dam örtüleri ve yapı iskelelerinde kullanılan gesitli çengeller, güllap, divanhane civisi gibi özel amaçlar için kullanılan ve genel olarak elde yapılan tesbit malzemesi, özel bir malzeme ile özel standardlara göre imal edilen nal mihlari bu standartın dışında bırakılmıştır.

### **SINIFLANDIRMA :**

Civiler kullanımış ve yapılış özelliklerine göre «TEL ÇIVİ» ve «KESME ÇIVİ» olarak iki ana gruba ayrılmıştır.

Yuvarlak, oval ve dörtköşe kesitli tellerden özelliği değişmeden haddeden çıktıği gibi kesilen tel civiler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır :

Yığma başlı civiler, uzun havsa başlı civiler, yuvarlak başlı civiler, başsız civiler, dösemeye civileri, çengelli civiler, çatal civiler, kundura civileri, parabaşlı civiler, duvar civileri, kabara civileri, elbise askı civileri, döküm kalıp civileri.

Yuvarlak veya profilli telерden kesitleri ezilmek veya yarılmak suretiyle yapılan özel profilli «KESME ÇİVİLER» aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır :

Keçe civileri, çadırbaşlı civiler, bakır keçe civileri, borda civileri ve parka civileri.

### **MALZEME ÖZELLİKLERİ :**

Tel civiler genel olarak çekme dayanımı  $55 \text{ kg/mm}^2$  olan soğuk gevilmış sade karbonlu çelikten yapılmaktadır. Soğuk çekilen teller ısı işlemeye tabi tutulmadan civi yapımında kullanılmakta ve kalibrasyon için yapılan ara tavları ısı işlemi yapılmamaktadır. Bir fikir vermek üzere civi yapımında kullanılan çeliklerin kimyasal bileşimi yaklaşık olarak aşağıda gösterilmiştir :

Karbon C	max % 0,1
Mangan Mn	max. % 0,45
Silisyum Si	% 0,05
Kükürt S	max. % 0,03
Fosfor P	max. % 0,06

Kesme civiler de sade karbonlu çelikten yapılmakta olup kesme veya ezmeye kolaylaştmak amacı ile tavlanması gerekmektedir. Kesme civiler yapıldıktan sonra çekme dayanımı  $27 \text{ kg/mm}^2$  oluncaya kadar ısı işlemeye tabi tutulmaktadır.

Bakır, piring ve alüminyum tellerden de civi yapılmaktadır. Civiyapımında kullanılacak bakır ve piring'in mekaniksel özelliği aşağıdaki şekilde tesbit edilmiştir :

Malzeme	Çekme dayanımı $\text{kg/mm}^2$ min.	Kopma uzaması % min.
Bakır	28	10
Piring	39	15

### **YAPILIŞ ÖZELLİKLERİ**

Civi yapımında kullanılacak telerin yüzeylerinin parlak, çapaksız, karıncasız olması ve kesitinin her noktada aynı olması gereklidir. Civilerin boğaz kısmındaki kalıp sıkmasına meydana gelen çentiklerden

başka ezik ve bere bulunmamalıdır. Civi uçları elmas biçiminde dört köşे kesilerek sıvırıltılmalıdır veya cinsine göre konik sıvri olmalıdır. Civi başlarının montazam dairesel yuvarlak olması ve tam civi ekseninde bulunması lâzımdır.

Civilerin cinslerine göre galvanizlenmesi, bakır kaplanması, kalaylanması ve menevişlenmesi gibi piyasaya arz şekilleri her cins civiye dair foyerde ayrı ayrı gösterilmiştir.

### **ÇİVİLERİN NUMARALANMASI :**

Civi numarası olarak doğrudan doğruya civi ölçüleri - çapı ve boyu - almıştır. Mesela çapı 2,2 mm ve boyu 50 mm (5 cm) olan bir civinin numarası 22x50 şeklinde gösterilmektedir. Birinci sayı milimetre cinsinden civi çapının 10 katı ve ikinci sayı da milimetre cinsinden civinin boyudur. Siparislerde civinin cinsi, numarası ve TS numarasının verilmesi gerekmektedir.

### **MUAYENE VE DENEYLER :**

Civilerin imâli ve piyasaya arzı sırasında yapılması lâzım gelen deneylerle bu deneyler için her cins ve mikardan alınacak nûmune miktarları ve redi gerektiren bozuk miktarı standartda toplu halde verilmiştir.

### **PIYASAYA ARZ :**

Civilerin saftları veya tepelerine işaret veya alâmeti farika konmayacak ve fakat paketleri üzerinde, imalatçının adı veya alâmeti farikası yüzey işlemi civinin numarası, TS numarası, brüt ve net ağırlıkları bulunan birer etiket bulundurulacaktır. Civilerin cins ve boylarına göre gerekli paket ağırlıkları ile ambalaj çeşitleri de her foyde ayrı ayrı belirtilmiştir.

Bunlardan başka civiler standartında kalite belgesi verilmesi, bu belgede bulunması gereken husularla denetçilerin yapacakları denetleme hükümleri yer almaktadır.

Kısaca özeti vermiş bulunduğumuz civiler standarı memleketimizde civi imalâtında ve seçiminde herhalde faydalı olacaktır.

TÜRK STANDARDLARI



Türk Standardları Enstitüsü

KURŞUN KAPLAMA KALINLIĞI  
HESAPLAMA GRAFİĞİ  
(Damlatma metodu için)

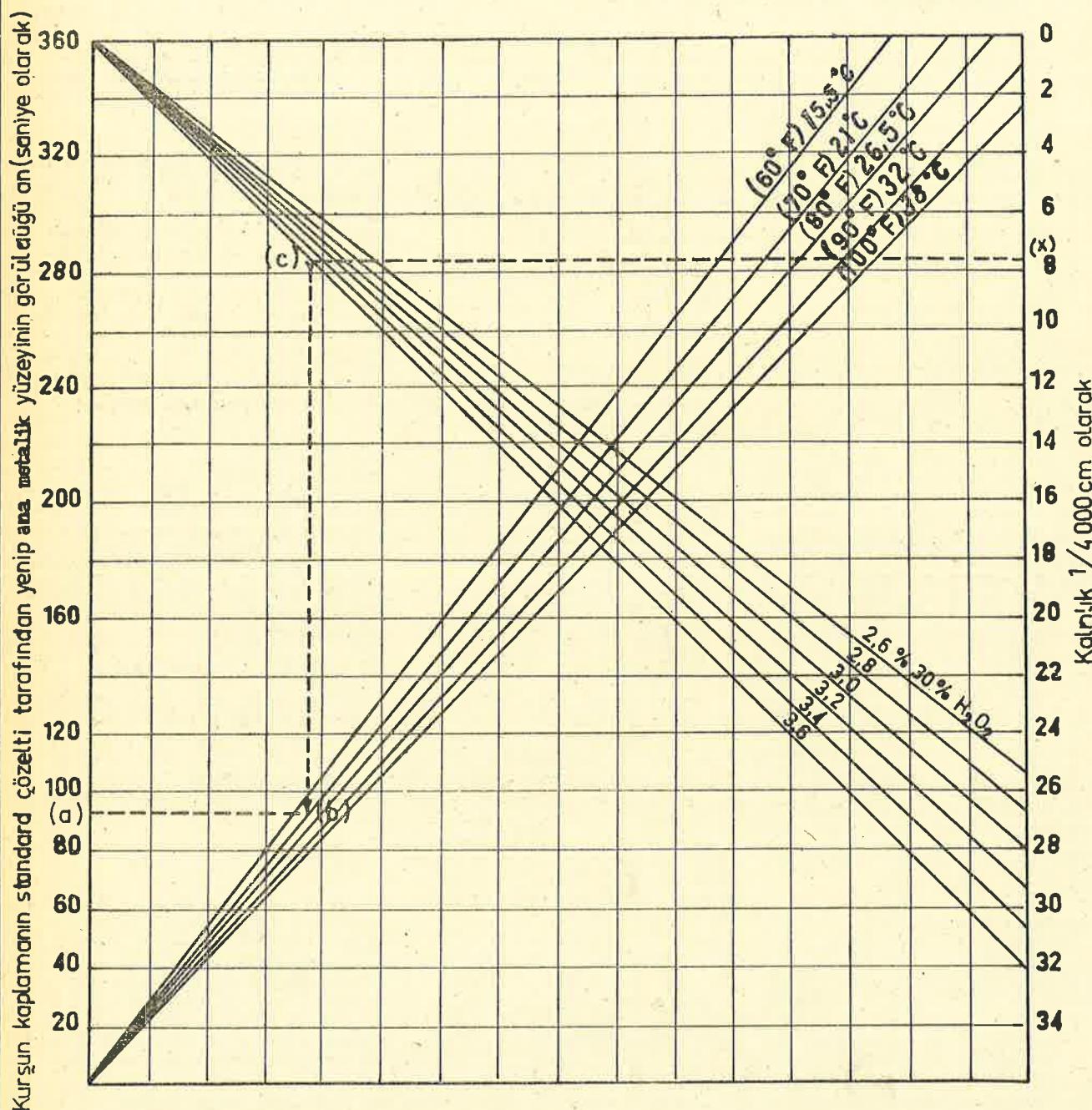
TS.

/1

GRAPH FOR DETERMINING THE THICKNESS OF  
LEAD PLATING (Drops - method)

UDK.

669.587



(GRAFİK 1)

## Demir ve Çelik Parçaların Koruyucu Kaplamaları Standardı

Muhittin M. SÖYLEMEZOĞLU

Kimya Yüksek Mühendisi

1963 yılı istatistiklerine göre viyeye ulaşmış bulunan metal esya üretimine büyük faydalı koruyucu yüzey işlemleri içinde ihtiyaç duyulan standardların hazırlanmasına Türk Standardları Enstitüsü tarafından başlanmış bulunmakadır. Bu çalışmaların ilk basamasını teşkil eden «Demir ve Çelik Parçaların Koruyucu Kaplamaları» standardı hazırlanmıştır. Türk Standardları Enstitüsünde yayınlanan Demir ve Çelik Parçaların koruyucu kaplamaları Standardı ve bundan sonra hazırlanacak olan koruyucu yüzey işlemleri ile ilgili diğer standardların yayımlanmalarından sonra yurt içinde üretilen metal esyanın tüketimi belirli bir şekilde artacak; hatta ihracı da mümkün olabilecektir. Halen hazırlanmış bulunan demir ve çelik parçaların koruyucu kaplamaları standardı, elektriksel yoldan yapılan (Elektroplating) metal kaplamalarına aittir. Bu standard, demir ve çelikten yapılmış parçaları dış etkilere korumak amacıyla yapılan kaplamaları kapsamaktadır. Bu standardda koruyucu yüzey kaplamaları 3 grupta mütalaa olunmuştur.

1 — Mekanik işlemler

2 — Kimyasal İşlemler

Bilindiği gibi, artık her cins metal esya üretimi, daima uygun bir koruyucu yüzey işlemi ile sonuç bulmaktadır. Ancak bu suretledir ki metal esya dış etkilere dayanıklı, görünüşü daha güzel ve uzun ömürlü olmaktadır. Koruyucu yüzey işlemleri ile ilgili standardların tamamı hazırlanarak üreticilerin ve tüketimcilerin istifadelerine sunulmuştur. Memleketimizde de sonuç ve gelişmeleri memnuniyet verici bir se-

### 1. Grup Kaplamalar :

Elektrolitik olarak yapılan bu kaplamalar çinko, kadmiyum, nikel, krom (Dekorasyon için ve sınai makineler için) kurşun, bakır, piring, bronz, kalay (Gıda maddeler nizamnamesine uygun olarak) gibi 10 çeşit kaplamayı içine almaktadır.

### 2. Grup Kaplamalar :

Bu grup, özellikle yedek parça, otomobil, buzdolabı gibi, üretildikten sonra boyanması zaruri olan parça ve mamüllerin fosfatlanmalarına ait özellikleri, değerleri ve muayene metodlarını açıklamaktadır.

3. Grup kaplamalar ise oksidleneme yolu ile yapılan kaplamalar hakkında gerekli değerleri ve muayene metodlarını vermektedir. Hazırlanacak olan yeni standardlar: Sıcak Daldırma (Hot Dipping) metodu ile yapılan kaplamalar, alüminyum ve alaşımlarından üretilen parçaların oksitlenmeleri (Eloxieren - Anodizing) ve boyanmaları, metal yüzeylerin emaye edilmeleri ve metal yüzeylerin boyanmaları ile ilgilidir. Bütün bu standardların hazırlanarak yaylanması ile metal yüzeylerinin korunmasına ait yüzey işlemlerinin tamamı standartlaşılmış olacaktır. Memleketimiz için çok önemli bir sanayi kolumnun gelişmesine etkili olacağına inandığımız bu standardlar serisinin ilkini teşkil eden demir ve çelik parçaların koruyucu kaplamaları standardının kullanınlara hizmet etmesini dileriz.

# KILIÇOĞLU

## Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ Ş E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla  
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7  
İnönü Caddesi No: 59  
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT  
Telefon No. : 1364 - 2105

# KAVEL



Kablo ve Elektrik Malzemesi Ltd. Şti.  
İSTINYE - İSTANBUL

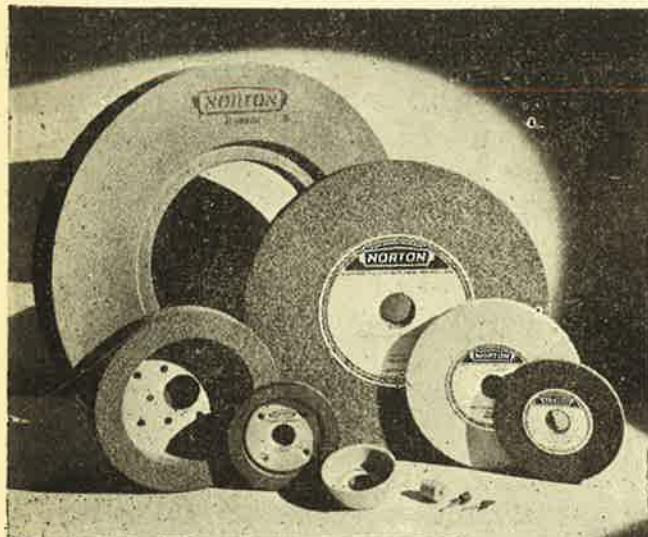
TELGRAF : Kavelkablo - İstanbul  
TELEFON : 63 53 20 - 63 53 99

## MAMULLERİ

- PLÂSTİK İZOLELİ İÇ VE  
DİŞ TESİSAT TELLERİ
- HATTI HAVAİ TELLERİ
- TELEFON TELLERİ
- SİNYAL ve ZİL TELLERİ
- EMAYE BOBİN TELLERİ  
( $\phi$  0,10 dan 3 mm ye kadar)

- PLÂSTİK İZOLELİ YERALTı  
KABLOLARI
- ANTİGRON KABLOLAR
- P. V. C. GRANÜLLER
- PLÂSTİK BORU ve PROFİLLER
- HER ÇEŞİT SUN'ı DERİ
- YER MUŞAMBASI

Standard — 112



HER İŞ İÇİN AYRI BİR ZIMPARA TAŞI VARDIR  
UYGUN OLANI KULLANINIZ

Norton Taşları iyi malzemeden, en iyi metodlarla yapılmaktadır. İmalatta gösterilen titizlik ve kalite kontrolu sayesinde mükemmel bir taş dengezi ve yapısı sağlanmıştır. Norton Taşının üstün evsafi taşın bütün ömrü boyunca devam eder. İşinize uygun taşın seçilmesi için Müsesemiz her zaman emrinizdedir.

## MEHMET VASFİ MÜESSESESİ

Tesis Tarihi : 1920  
P. K. 143 İstanbul  
Telefon : 44 75 90  
Telgraf : VASFİ - İSTANBUL

Bankalar Caddesi 71-73  
GALATA - İSTANBUL



Ankara İrtibat Bürosu :  
Mithatpaşa Caddesi 33/1  
Telefon : 12 00 78  
Telgraf : VASFİ - ANKARA



ENDÜSTRİ - ARAŞTIRMA - ÖĞRETİM  
MUHABERE - SAĞLIK İŞLERİ İHTİYAÇLARI



Standard — 110

## **BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM**

### **iNGİLİZ STANDARDLARI ENSTİTUSU (BRITISH STANDARDS INSTITUTION - BSI)**



#### **Doğuşu :**

İngiliz Standardları Enstitüsü, 1901 yılında, İnşaat Mühendisliği, Gemi İnsa Mühendisliği, Demir ve Çelik ve Elektrik Mühendisliği Enstitülerinin birlikte kurdukları Mühendislik Standardları Komitesinin gelişmesi ile doğmuştur. İlk önce İngiliz Mühendislik Standardları Birliği adı ile biliniyordu. 1929 da karnuna tanıtıldı ve 1931 yılında da bugünkü adıyla anılmaya başlandı.

#### **Görevleri :**

Kuruluş Kanununa göre Enstitünün görevleri şunlardır :

a — Üretici ve kullanıcının gelişme yönündeki çabalarını koordine etmek, endüstri materyallerini ve mühendislik hizmetlerini standardlaştırmak, üretimi ve mal dağıtımını bãiGLEŞTİRMEK, bu suretle genel olarak materyal ve zaman kaybının önüne geçmek.

b — Kalite ve ölçü standardlarını yapmak, İngiliz Standardlarının genel kabulünü sağlamak, zamanla standardları revizyona tabi tutmak,

c — Enstitü adına marka tescili yapmak, marka lisansı vermek,

d — Enstitünün görevlerini yapabilmesi için gerekli görülen veya arzulanan her türlü tedbiri almak.

#### **Üyeleri :**

İki türlü üyesi vardır :

1 — Kayıtlı üyeleri : Her İngiliz ferdi ve İngiliz milletler topluluğuna dahil her kuruluş enstitünün kayıtlı üyesi olabilir.

2 — Teknik Komite Üyeleri :

Birinci gruptaki üyelerin sayısı bugün 10.000'i bulmuştur. Teknik komite üyeleri ise aşağı yukarı 19.000 kadardır.

#### **Gelirleri :**

Enstitü, gelirlerini, üye firmaların, ticaret birliklerinin, meslek kuruluşlarının ödedikleri

aidat, hükümet yardımcıları, yayın satışları ve lâboratuvar testleri servisinin aldığı ücretlerden sağlamaktadır.

#### **Yapısı :**

İngiliz Standardları Enstitüsü, konseyler ve komiteler halinde kurulmuştur. Enstitünün genel politikasını Genel Kurul yürütür. Ve her yıl, en yüksek organ olan kayıtlı üyeler topluluğuna rapor verir. İdarî işler bütün ayrıntıları ile icra komitesi ve malî komite tarafından yürütülür. Standard tasarıları teknik komiteler tarafından hazırlanır ve son sekli ile endüstri standardları komiteleri tarafından kabul edilir.

Endüstri Standardları komiteleri arasında koordinasyonu sağlamak ve işbirliğini devam ettirmekle görevli 4 konsey vardır. Bunların dışında, standard hazırlamakla görevli olmayan, fakat standardlarla ilgili bazı özel problemler hakkında enstitüye tavsiyelerde bulunan pek çok istişare komitesi de kurulmuştur.

#### **Standartlarının mahiyeti :**

İngiliz standartları, ülkede, kalite, boyutlar, test metodları, terimler, tarih ve semboller, uygulama kodları, kısaca bir madde veya hizmetin genel şartları bakımından birlik ve beraberliği ifade eden dokümanlardır.

Standartların uygulanması genel olarak ihtiyaçdır, fakat bazı hallerde malların, standarda uygunluğu ifade eden markayı taşıması mecburi kılmıştır.

1963-64 döneminde 436 yeni standard yapılmış veya revizyona tabi tutulmuştur. Böylece toplam olarak İngiliz Standardları bugün 4500'ü bulmaktadır.

#### **Alâmeti Farikası :**

Enstitünün kısaltılmış adı «BSI» dir. Ayrıca standartlara uygunluğu belirtmek üzere kullanılan özel marka (Yukarıda verilmiştir) için de Enstitü tarafından lisans verilmektedir.



## MİLLETLERARASI STANDARDLAŞTIRMA HABERLERİ



ISO

### REKOMANDASYONLARI

- R 389 - 1964 : Pure-tone Odiyometre ayarlamaları için standart sifir referansı
- R 390 - 1964 : Asbestli Çimento mamüllerinin muayenesi ve nümunе alma
- R 391 - 1964 : Asbestli Çimentodan mamül bina ve sihhi testisat boruları
- R 392 - 1964 : Bina ve sihhi tesislerde kullanılan asbestli çimento boru bağlantıları
- R 393 - 1964 : Tavan ve dösemeler için ondüleli asbestli çimento levhaları
- R 394 - 1964 : Tavan ve dösemelerde kullanılan asbestli çimentodan ondüleli levhaların asimetrik kesitleri
- R 395 - 1964 : Asbestli çimentodan tavan ve döseme taş tahlaları
- R 396 - 1964 : Yassı asbestli çimento levhaları
- R 397 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımı teller için sarma deneyi
- R 398 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımının eğme deneyi
- R 399 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımı için wickers sertlik deneyi
- R 400 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımı için gerilme deneyi
- R 401 - 1964 : Çember kesitli bakır ve bakır alaşımı boruların gerilme deneyi
- R 402 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımı tellerin gerilme deneyi
- R 403 - 1964 : Bakır ve bakır alaşımının Brinell sertlik deneyi

### IEC BAŞKANLIĞINA ROMANYALI Dr. REMUS RADULET SEÇİLDİ

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) Başkanlığına Romanya'lı Dr. Remus Radulet, veznedarlığı da İngiltere'den Mr. J. O. Knowles seçilmişlerdir. Aşağıda okuyucularımıza, bu iki değerli standardçının kısa biyografilerini sunuyoruz :

#### Dr. REMUS RADULET :

1904 yılında Transylvania'da (Romanya) doğmuştur. Timisoara Politeknik Enstitüsü Elektrik ve Makina Mühendisliği Bölümünü bitirdikten sonra, İsviçre'de Zürich Federal Politeknik Enstitüsünde, Teknik Bilimler üzerine doktora yapmıştır.



#### Mr. J. O. KNOWLES :

Mr. Knowles, babasının misyoner olarak görev aldığı güney Hindistan'da doğmuştur. Yüksek öğrenimi Cambridge Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra, Brookhirst Ltd. Şirketinde işe başlamış ve 1937 yılında şirketin teknik direktörü olmuştur. 1945 den itibaren 10 yıl süre ile yine aynı şirkette idare kurulu başkanlığı yaptıktan sonra Metal Endüstrileri Ltd. Şirketi Müdürlüğü'ne getirilmiştir.



Mr. Knowles, uzun süreden beri İngiliz Standardları Enstitüsünün ve IEC'nin çeşitli Teknik Komitelerinde faydalı hizmetlerde bulunmuştur. 1960 yılında IEC'nin İngiltere Milli Komitesine başkan seçilmiştir.

### Tekstillerde renk dayanıklılığı

Tekstillerde renk dayanıklılığı problemi geniş çapta gözülmemiş olmakla beraber, endüstriyi devamlı olarak tehdit eden bir tehlike, halâ zararsız hale getirilememiştir. Yeni yeni ortaya çıkan uydurma fabrikaların durmadan gelişmesi.

Renk dayanıklılığı konusunda bugüne kadar sadece İngiltere tarafından 40'a yakın standart yapılmıştır. ISO/TC 38'e bağlı 1 numaralı Alt Komitenin bu konudaki yedinci toplantı da yakında yapılacaktır.

Alt Komitenin Birleşik Amerika'da yapılan son toplantısında, yeni testlere ait iki yeni prensip kabul edilmiştir. Bunlar, Avrupa'da uygulanmaka olan, fakat Amerika tarafından bugüne kadar kabul edilmeyen gelenliği testleri ile ilgilidir.

ISO'nun, renk dayanıklılığı testleri ile ilgili çalışmaları, üye ülkelerein millî ihtiyaçlarına en uygun testleri seçmelerine ve yapacakları millî standartlar için uygun kanallar bulmalarına yarayacaktır.

### ISO REKOMANDASYON TASARILARI

- TC 113 Açık Kanallardaki Sıvı Akımının Ölçülmesi  
Sekreteriyası : Hindistan Standardları Enstitüsü
- TC 114 Horoloji  
Sekreteriyası : İsviçre Standardları Enstitüsü
- TC 115 Pompalar için test metodları ve kabul edilmiş testler  
Sekreteriyası : Fransız Standardları Birliği
- TC 116 Alan İstici Cihazlarının Performans Testi  
Sekreteriyası : İngiliz Standardları Enstitüsü
- TC 117 Endüstriyel vantilatör (pervane) test metodları  
Sekreteriyası : İngiliz Standardları Enstitüsü

### YENİ ISO TEKNİK KOMİTELERİ

**DR 742**  
R 48 — 1957 (Vulkanize edilmiş tabi ve sentetik lastiklerin sertliğinin belirlenmesi) adlı Rekomandasyonun revizyonu

**DR 743**  
Artık sular ve havalandırma için dökme demir borular ve bağlantıları

**DR 756**  
Mozayik parke levhalar

# STANDARDIN DÜZENLENMESİ

Muzaffer UYGUNER

TSE tarafından yayınlanan (Türkiye'de Standardizasyon ve Türk Standardları Enstitüsü) adlı kitapta standardın ne olduğu, gerekliliği ve faydalari üzerinde durulmuş, bu konuda aydınlatıcı bilgiler verilmiştir. Burada, standardın belge anlamı üzerinde durarak bu belgenin hazırlanması, düzenlenmesi ile ilgili görüşlerimizi açıklamaya çalışacağız.

Bilindiği üzere, bir standard için uygun görülen esasların bir kâğıda yazılması ve böylece herkesin bu esasları bulup okuması şarttır. Aksı halde, bunların herkes tarafından bilinip uygulanması mümkün olamaz. Bu esasların derlenip toplanarak bir siraya göre yazılılığı belgeye de standard diyoruz. Bu belgede yer alan ve asıl standardı gösteren metin bu hale gelinceye kadar gesitli eellerden geçer. Ayrıca, her ülke de bu belgeyi kendi ihtiyacına göre düzenler. Sözgelişi Almanya'da foyler halinde ve yalnız şekiller (resimler) halindedir. İngiltere'de ise resimler yoktur, yalnızca açıklamalar belgede yer alır. Bizde ise ortalama bir yol tutulmuş, bu iki usul birleştirilmişdir. Ayrıca, belgelerin de standard olması için ondalık esasına göre bir sıralama yolu uygun bulunmuştur. Bir Türk Standardı (TS) ele alınıp incelendiğinde bu kolayca görülür.

Bir standard belgesinin iki görevi vardır. Bunlardan birincisi mallar ve hizmetler konusunda yapılmak istenen hususun başkalarına anlatılmasıdır. Bu yönden bakıldığından, belgenin görevi, bir fikrin başkasına ya da başkalarına iletilmesi, duyurulmasıdır. Belgeyi düzenleyen kişinin bir başka düşüncesi de yazılı belgede yer alan hususlarda bazı ölçülerin, ortak anlamı sağlayacak ve kolayca karşılaştırırmaya imkân verecek «ayıraç»ların (criterion) bulunması, ortaya konmasıdır. Bu standard belgesinin ikinci görevidir.

Belgenin, hem bir fikrin iletilmesi hem de ayıraçları belirtmesi yönünden tam ve berrak olması gereklidir ki böylece onu eline alıp da uygulamak isteyen kişi tamamlayıcı bilgiye muhtaç olmasın. Belgede, «iyi İşgilik» «ticari yönend tam» ya da «üstün kalite» gibi ne olduğu iyice belli olmayan ve belirtilmeyen terimler kullanılmamalıdır. İki maddeyi ayırinken ya da karşılaşırıldıkları aralarındaki kesin ayrılık ve benzerliklerin belirtilmesine çalışılmalıdır. Belgeyi düzenlerken, zorunlu olan ölçü birim ve esaslarını bulmağa gayret edilmelidir. Çoğunlukla bu iş kolay olmaz ve binbir güçlüğü karsılışılır. Birçok hallerde de karsılıştırma yapmak için nümune ve modelden faydalanyılır. Resimlerde

kaplar, açılar gibi bilgiler de gösterilebilir.

Belgede önemle üzerinde durulması gereken bir konu da modellerin dış etkiler altında gösterdikleri değişikliklerdir. Sözgelişi bazı madenler ısı değişikçe üzər ya da kısılır. Bir maden çubuğu çapı verilirken hangi ısı derecesindeki çap olduğunun iyice bilinmesi, bunun değişen ıslıralara göre (+) ya da (-) yönde toleranslarının işaret olunması önemli bir husustur. Bu hususta mevcut bir ISO Rekomandasyonuna göre normal sıcaklık  $+20^{\circ}\text{C}$  dir. Bu sıcaklık bazı Türk Standardlarında «Oda Sicaklığı», «Çevre Sicaklığı» gibi terimlerle deyimlenmiştir. Kamıza konuda kesinlik şarttır. ISO tarafından tespit edilen derece «standard ısı» olarak tanınmaktadır.

Bundan başka, «standard ısı» da bile matematik kesinlikle her zaman aynı çapta bir çubuk yapmak mümkün olmadığı da bir gerçekdir. Bu bakımdan da bu çubugun çapının, ortaya konan ölçüye göre (+) ya da (-) yönde değişimdeceği unutulmamalıdır. Böylece, genel toleranslar konusu ile karşılaşırız. Sözgelişi 20 mm çapındaki bir çelik çubuk için 20,005 veya 19,995 mm. ler kabul edilebilir. Daha fazla fark olduğu zaman, onun kullanılacağı yerde kullanılması mümkün olamaz.

Standardda, standard konusu olan maldan nasıl ve ne kadar nümune alınacağı, bunların nasıl muayene edileceği hususları da yer almaktadır. Türk standardlarında bu husus ile ilgili bölüm bulunmaktadır. Ayrıca, mecburi uygulama halinde yapılması gereken işlemler de Türk Standardlarının sonuna bir bölüm olarak eklenmektedir. Memleketimizde bazı maddelerle ilgili olarak ayrı bir «nümune alma» standardı yapıldığı gibi

«nümune alma» ve «muayene metodları» için ortak bir standard yapıldığı haller de olmuştur. Yabancı ülkelerde teknik bir derneğin veya bir birlisinin ortaya koymuş muayene metodları «ilgi» olarak da gösterilmektedir. Bizde bu yolda çalışan bilimsel ve teknik kurumlar bulunmadığından bütün yük TSE'nin omuzlarına yüklenmiştir.

Standardlar yapılırken ve standard belgeleri düzenlenirken bilimsel ve teknik çalışmalarдан, laboratuvar deneylerinden de faydalanyılır. TSE laboratuvarları da bu amaç için kurulmuştur. Fakat öyle görülmektedir ki, mali kaynakların yetersizliği yüzünden bu laboratuvarlar daha bir süre faaliyete geçemeyecek, Türk Standardlarının, yabancı standardların memleket koşullarına uydurulması suretiyle düzenlenmesine devam olunacaktır.

Laboratuvar çalışmaları ile desetmek üzere şu üç husus standardlarda tam olarak yer alır :

- 1 — Öngörülen ve standardı yapılan maddenin gereken niteliği ve değeri (Sözgelişi, bir çelik çubuk için uzunluk ve onun 20 mm olarak tespiti)
- 2 — Esas ölçüye göre müsade olunan toleranslar (Bunlar iki yöne dönük ve yukarıda anılan örnekte 0.005 mm olarak gösterilmiştir)
- 3 — Bu iki değeri kontrol etmek üzere gerekli metod.

Bir «madde standardı» yapılrken bu husuların gözönünde tutulması gerekmektedir. TSE de öbür ulusal standard kurumları gibi, standard belgelerini düzenlerken bu temel unsurlara dikkatle eğilmektedir.

## Forum Fikir Meydanıdır

- Özgürlik içinde devrim için Orta Yol **FORUM**'da
- Aydınların sorularına cevap **FORUM**'da
- Okurların fikirleri için sayfa **FORUM**'da

Yıllık Abone : 22,— TL.

(Öğretmen ve Üniversiteye 18,— TL.)  
Fiyatı 100 kuruş — P. K. 131 — Ankara

Genel dağıtıçı : BATEŞ Bayilik Teşkilatı — İstanbul

Standard - 113



## YAYINLANMIŞ STANDARDLARI

No.	Standardın adı	Fiyatı TL.	No.	Standardın adı	Fiyatı TL.
TS. 1	Yarı mamül elektrolitik bakır tel	3	TS. 50	Busonlu sigorta	10
TS. 2	Sert çekilmiş som elektrolitik bakır tel	4	TS. 51	İgne yapraklı yapı kerestesi	8
TS. 3	Örgülü bakır tel	3	TS. 52	İgne yapraklı yuvarlak yapı kerestesi	4
TS. 4	El aletlerinden kazmalar	14	TS. 53	Hasep nümune alma ve muayene metodları	16
TS. 5	Celik çekiç, varyoz ve baskılar	25	TS. 54	Sabun	13
TS. 6	Küçük su tesisatından valfler (musluklar)	27	TS. 55	Evlerde ve sanayide kullanılacak petrol endüstrisi sivilastırılmış hidrokarbur tezzi tüpleri	4
TS. 7	Pesel boru ve parçaları	10	TS. 56	Ağac tel direkleri	6
TS. 8	Bergman boru ve parçaları	16	TS. 57	Telefon ve telgraf hatlarında kullanılan porselen izolatörler	6
TS. 9	Stalpanzer boru ve parçaları	15	TS. 58	Fluoresan lâmba balastları	13
TS. 10	Kır-döküm pis su boruları	11	TS. 59	Tornavidalar	22
TS. 11	Temper-döküm boru rakorları (fittingler)	26	TS. 60	Pensler ve kerpetenler	23
TS. 12	Kursun akümülatör	21	TS. 61	Vida bıçimleri (formlar)	23
TS. 13	Kuru pil ve bataryaları	10	TS. 62	Helisel matkap ucları	56
TS. 14	Kır-döküm basınçlı borular (savurma ve düşey) ve boru özel parçaları	67	TS. 63	Marangoz matkap ucları ve burlar	64
TS. 17	Yarı sert çekilmiş som elektrolitik bakır tel	4	TS. 64	Odun lîfi levhaları	3
TS. 18	Yumusak çekilmiş veya tavlanmış elektrolitik bakır tel	5	TS. 65	Odun lîfi levhaları nümune alma ve muayene metodları	5
TS. 19	Portland cimentoları		TS. 66	Pompalı gazocağı	39
TS. 20	Yüksek fırın cüruf cimentoları		TS. 67	Pürmüz lâmbaları	27
TS. 21	Beyaz portland cimentoları	6	TS. 68	Marangoz rendeleri	30
TS. 22	Moloz bağlayıcı		TS. 69	Perno, pim, sikma kovanları ve gupilyalar	43
TS. 23	Cimento nümune alma metodları		TS. 70	Yansıtach tasınabilir elektrik sobaları	5
TS. 24	Cimento teknik muayene metodları	11	TS. 71	Elektrik el ütüleri	8
TS. 25	Tras		TS. 72	Yemeklik zeytinyağı	9
TS. 26	Traslî cimento		TS. 73	Ahsap parkeler	5
TS. 27	Tras standardı kirec tozu		TS. 74	Elektrik süpürgeleri	6
TS. 28	Tras nümune alma metodları	6	TS. 75	Ev tipi elektrik ocakları	8
TS. 29	Tras teknik muayene metodları		TS. 76	Nominal gerilimi 1000 V'a kadar elektrik hava hatları için porselen izalatörler	9
TS. 30	İnşaat kirecleri		TS. 77	Depolu elektrikli su ısıtıcıları	10
TS. 31	İnşaat kireci nümune alma metodları		TS. 78	Raybalar	50
TS. 32	İnşaat kireci teknik muayene metodları	7	TS. 79	Rondelalar, halkalar ve emniyet sacları	36
TS. 33	Kum		TS. 80	Civata, saplama, tırfon ve somunlar	89
TS. 34	Turunciller		TS. 81	Civata anahtarları	58
TS. 35	Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarда kullanılan yalıtıcı kılıflar ve dolgu maddesi	12	TS. 82	Pafta lokmaları kılavuzları	36
TS. 36	Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarda kullanılan kâğıt	2	TS. 83	Elektrik sebekte gerilimleri	2
TS. 37	Yalıtılmış iletkenlerin muayene metodu	6	TS. 84	Elektrikli ekmek kızartıcıları	5
TS. 38	Yalıtılmış iletkenlerin yapısı	8	TS. 85	Şısla yağı	3
TS. 39	Hazır yağlıboya	5	TS. 86	Endüstriyel tip eriyen telli sigortalar	10
TS. 40	Elektrik iç tesisatında kullanılan iki kutuplu fis ve priz	7	TS. 87	Ev tipi elektrikli buz dolapları ve dondurucu dolaplar	12
TS. 41	İç tesisatta kullanılan 250 V. ve 10 ampere kadar elektrik anahatarları	8	TS. 88	Teknik resim	22
TS. 42	Seftali	6	TS. 89	Salyangoz	3
TS. 43	Eldokusu Türk hahları	14	TS. 90	Balık konserve kutuları	36
TS. 44	Elektrik el lâmbaları	5	TS. 91	Ahsap endüstrisinde kullanılan hayvansal tutkallar	6
TS. 45	Rozas	4	TS. 92	Ahsap endüstrisinde kullanılan kazain tutkali	5
TS. 46	Kontrplâk	4	TS. 93	Ahsap endüstrisinde kullanılan sentetik reçineli tutkallar	7
TS. 47	Kontrplâk nümune alma ve muayene metodları	4	TS. 96	Bez düz kayışlar	5
TS. 48	Fındık	15	TS. 97	Kauçuklu düz kayışlar	4
TS. 49	Yalıtkan serit	4	TS. 98	Bezli balata düz kayışlar	3
			TS. 100	Elma	5
			TS. 101	Sofralık üzüm	4
			TS. 141	Kuru fasulye	5
			TS. 142	Nohut	6
			TS. 143	Metcimek	4
			TS. 144	Sıvı sikatif (Sıvı kurutucular)	4
			TS. 145	Sülüğen (kursun kırmızısı)	3

# İçme Suyu Standardları Hazırlanırken

**Hayri YALÇIN**

Kimya Yüksek Mühendisi

Su, insan sağlığı ve sosyal gelişmesine birinci derecede etki yapan önemli bir tüketim maddesidir. Hatta o derece ki bugün insan başına düşen su miktarı uygarlık ölçüstü olarak kullanılmaktadır. Milyonlarca nüfusun ve çeşitli endüstrilerin bir araya geldiği büyük şehirlerin su ihtiyacını karşılamak, çözümesi gereken büyük problemler teşkil etmektedir. Kaynak ve yeraltı suları bu ihtiyaca kâfi gelmemekte, göl, dere gibi yerüstü su kaynaklarından, tasfiye edilerek faydalanan yoluna gidilmektedir. Bu arada kanalizasyon sularının bile değerlendirilmesi ve kullanım hale getirilmesi kabil olmuştur. Halen Avrupa'da bazı şehirlerin su ihtiyacının bir kısmı böyle karşılanmaktadır.

Denilebilir ki bir su endüstrisi doğmuştur. Bu endüstri, daha iyi kalite suyu daha ucuz bir fiyatla hizmete verebilmek için teknığın bütün imkânlarından faydalananmaktadır. Pek tabiidir ki, iktisaden geri kalmış ülkeler diğer endüstri dallarında olduğu gibi içme ve kullanma suyu sağlamada da büyük güçlüklerle karşı karşıya bulunmaktadırlar.

Yurdumuzda, coğrafi ve jeolojik şartların imkânlarından faydalananlar son yıllara kadar bu zorluk hissedilmemiştir. Halen yurdumuzda, birkaç büyük şehir hariç, şehir sebeke suları yeraltı ve kaynak suları ile beslenmektedir. Hele bazı küçük kasabalarда son derece müsait, temiz kaynak suları kullanılmaktadır. Ancak, nüfus artışı ile birlikte tabii kaynak sularının ve yeraltı rezervlerinin ihtiyacı karşılamaya yetmeyeceği muhakkaktır. Üstelik yeraltı ve yerüstü suları büyük şehirlerin ve endüstrilerin artık suları ile gittikçe pislenmektedir.

İste problem bundan sonra hissedilir derecede kendini belli etmek-

tedir. Yapılacak olan iş, bütün su kaynaklarını değerlendirmek ve bunlar içinde kullanılımaya en uygun olanını seçmektir. Şu halde suyun kalitesinin kontrolü kaçınılmaz bir zorunluluk olmaktadır. Su kontrolü standartla bağlanılmıştır. Bazı ülkelerin hayvan içme suları için bile standardı varken yurdumuzda içme suyu standardları bulunmayışı büyük bir eksikliktir. Ve bu alandaki bütün çalışmalara zararı dokunmaktadır.

Bugüne kadar yapageldiğimiz su kontrolü maalesef iyi ve kötü suyu birbirinden ayırt edecek nitelikte değildir. Suların kimyasal muayenelerinde sertlik, alkalinite, klorür, vb. gibi kolayca tayin edilebilen bazı basit unsurlar kontrol edilmekte, buna rağmen toksik maddeler ve sağlık açısından zararlı olan diğer maddelere hemen hiç bakılmamaktadır.

Her ne kadar Sağlık Bakanlığı Gıda Nizamnamesinde içme ve kullanma suları hakkında bazı kayıtlar varsa da gelişen teknığın verdiği imkânlar yanında bu hükümler hayli yetersiz kalmıştır. Adı geçen nizamnamede «İçme ve kullanma suları, sağlığa zarar verici maddeleri» ihtiyacı etmeyecek denilmekte fakat bunların hangi maddeler olduğu ve bu maddelerin hangi limit değerden sonra zararlı sayılabilecekleri belirtilmemektedir. Bir diğer nokta da aynı nizamnamede adı geçen «Organik madde» kavramının uygulamada çeşitli güçlükler doğurmazıdır. Bir kez deyin metodu tam olarak verilmiş için deneyi yapan laboratuvar göre - hatta yapan kişiye göre - farklı değerler bulmak kabil olmaktadır. Nizamnamede verilen tek limit değer olması bakımından «3,5 mg/l. organik madde», hatalı kararlar verilmesine sebep olmaktadır. Burada, organik madde miktarının suyun şişede bekleme süresine göre değişmekte olduğunu da belirtirsek,

organik madde miktarına göre sulara içilir veya içilmez kararı vermeyin ne derece hatalara sebep olduğu iyice anlaşılmaktadır. Bu muğlak kavram sebebi ile aynı suya, bir defa içilir, bir defa içilmez raporu verildiği görülmüştür. Ve yine bu sebeple bazı köylerin yıllarca beklediği sondaj kuyuları, organik madde fazlağından kullanılmamış ve köylüler yine eskisi gibi yağmur birikintileri ni içmeye terkedilmiştir.

Hazırlanmakta olan Türkiye İçme Suyu Standardlarının bütün bu sakıncaları ortadan kaldıracak nitelikte olmasına çalışılmaktadır. Yurdumuzun şartları göz önünde tutularak ve Dünya Sağlık Teşkilatının «International Standards for Drinking-Water» standartlarından da faydalılarak modern bir içme suyu standartı hazırlanmaktadır. Verilen limit değerler üzerinde pek çok tartışmaların olacağı muhakkaktır.

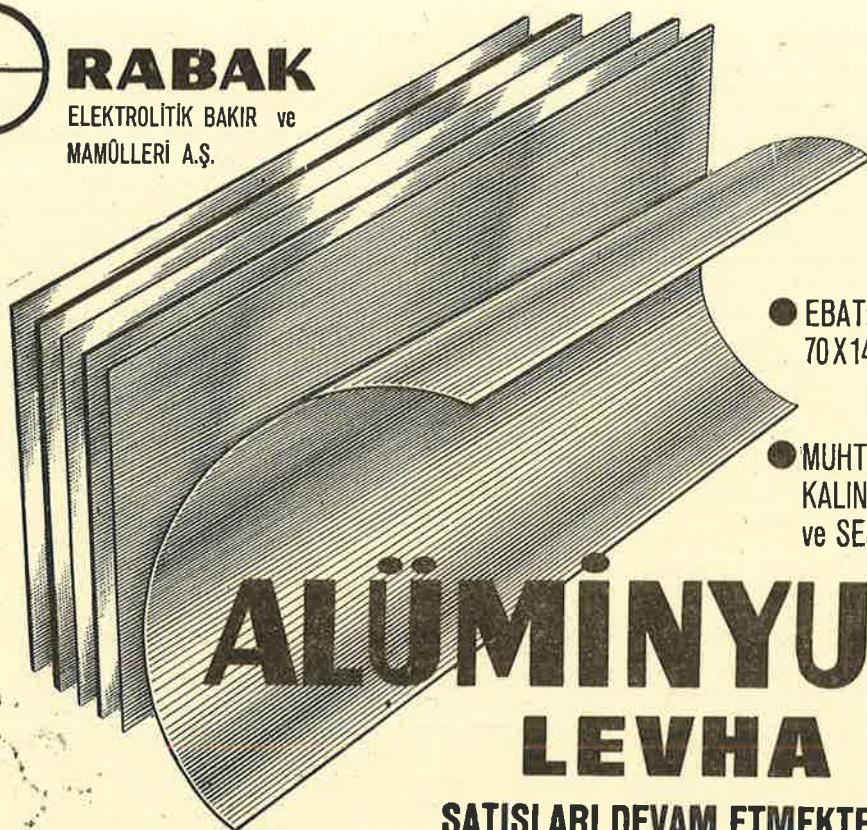
Sunu hemen belirtelim ki iyi ve kaliteli su içmek her seyden önce iktisaden kuvvetli olmakla kabilidir. Zengin ülkelerin içme suları standartlarında, limit değerler son derece küçük tutulmuştur. Susuzluk problemini tamamen halletmiş olan bu ülkelerin yüksek kalitede su kullanmaları normal karşılanmalıdır. Yurdumuz için de aynı seviyede bir su standartı düşünmek elbetteki en büyük idealimizdir. Ne var ki yurdumuzun almış bin köy ve mahalleinden otuz bini halen en kötü kalitede bile içme ve kullanma suyundan mahrumdur. (DSİ Yılığı, 1963. 1962 yılı sonu itibarile) Susuz olan bu otuz bin köy ve mahalleme ancak 1975 yılına kadar su sağlanması kalınma planımızda öngörlülmektedir.

Türk Standardı hazırlanırken plan ilkelarının ve memleket şartlarının en uygun şekilde bağıtlamasını dileriz.



**RABAK**

ELEKTROLİTİK BAKIR ve  
MAMÜLLERİ A.Ş.



● EBAT:  
70 X 140 cm

● MUHTELİF  
KALINLIKTA  
ve SERTLİKTE

# ALÜMİNYUM LEVHA

SATIŞLARI DEVAM ETMEKTEDİR

CARI SATIŞ FİATLARI : KALINLIĞINA GÖRE

10,75 - 12.- TL/Kg. arasında

LEVHALARIMIZ

: asgari %99,5 safiyette KANADA menşelidir.

FABRİKA : Topağaçlar Cad.  
Kağıthane - Şişli Tel: 4790 00

SATIŞ MAĞAZASI : Ali Yazıcı Sok,  
No. 10 Fermeneciler Galata Tel: 44 8113

# O. E. C. D. Ambalaj Eksperler ve Müşavirler Grupları Toplantısı Paris'te Yapıldı

## PORTAKAL, ŞEFTALİ VE DOMATES AMBALÂJLARI ÜZERİNDE ANLAŞMAYA VARILDı

### Paris (Özel Muhabirizden)

Geçen dönem çalışmalarında elma ve armut standard ambalâjları üzerinde aldığı kararlardan sonra, O.E.C.D. Müşavirler Grubu, portakal, şeftali ve domatesler için geridönmez ambalâj kaplarının standartlaştırılması üzerinde çalışmasını Fransa Genel Ambalâj Lâboratuvarından istemiş ve sözü geçen lâboratuvar rejime üye memleketterle ortak çalışmasını tamamlamıştır.

16-18 Kasım 1964 tarihleri arasında bu lâboratuvara üye memleketterden gelen 38 temsilcinin katılımı ile bir eksperler toplantıya yapılmış ve gruba, yapılan çalışmalar sonucunda söz konusu meyva ve sebzeler için seçilen ambalâj tipleri takdim olunmuştur. Bundan sonra tavsiye olunan ambalâj tipleri üzerinde lâboratuvara uygulama denemeleri yapılmıştır.

Portakal, şeftali ve domatesler için geridönmez ambalâjların testinde ilk iş olarak halen çeşitli memleketterde kullanılan ambalâjlar ele alınmıştır. Böylece portakallar için 37 tahta ve 7 karton, şeftaliler için 7 tahta ve domateslerde de 12 tip ambalâj gözden geçirilerek seçme yapılmıştır.

O.E.C.D. Rejimi için standard ambalâjların seçilmesinde özellikle şu kriterler üzerinde durulmuştur.

- 1 — Ambalâjin çeşitli meyva ve sebzeler için kullanılmağa elverişilik derecesi (Polivalans),
- 2 — Ambalâjin mahsulin boy sınıflarına göre uyma durumu,
- 3 — İstife uyma durumu,
- 4 — Ambalâjin 80x120 ve 100x120 paletlere uyma durumu,
- 5 — Brüt ve net ağırlığı.

Bu kriterlere göre ayrılarak denemeleri grupça kabul edilen ambalâjlar sunulmuştur:

Portakallar için : 40x30, 50x30 cm.

Ayrıca bazı memleketerde geniş ölçüde kullanılan 70x31 ambalâjı da denenecektir.

Şeftali ve domatesler için : 60x40, 50x30, 40x30, 56x35 cm.

Portakallar için tavsiye olunan 50x30 cm. tipi bizim standardımızda kabul ettiğimiz 48.8x31.2 ve 49x31 sandık tiplerine çok yakındır. Bu yeni tip üzerinde bu devrede uygulama yaparak ambalâjin bizim yuvralak ve oval portakallarımıza elverişilik durumu incelenmelidir.

Şeftaliler için tavsiye olunan tiplerden 50x30 cm. bizim standard olarak kabul ettiğimiz tiptir. 60x40 tipi bizim denemelerimizde elverişli bulunmamıştır. 40x30 tipi bizim için faktür. 56x35 tipi ise halen geniş ölçüde kullanılan memleketterin israrları üzerine ele alınmıştır. Böylece işaret etmek istediğimiz nokta, şeftali ambalâjında bu yeni tavsiyelerle bizim yeni bir durumla karşı karşıya bulunmadığımızdır.

Domatese gelince; memlekettiğimizden henüz ihraç edilmeyen ve standardı olmayan bir türündür. İleride, standardı hazırlanırınca bu tavsiyeler dikkate alınmalıdır.

O.E.C.D. ambalâj konusunda, önumzdeki devrede, diğer turuncigiller (limon, mandarin, altintop) karnibahar ve yeşil salata ambalâj tipleri üzerinde çalışacaktır.

### Müşavirler Grubu Toplantısı :

Meyva ve sebzefer için milletlerarası standardların uygulanması üzerinde çalışmalar yapan O.E.C.D. Müşavirler Grubu; 18-20 Kasım 1964 tarihleri arasında Paris'te toplanmış ve bu toplantıya Avusturya, B. Almanya, Belçika, Danimarka, İspanya, B. Amerika, Fransa, Yunanistan, İtalya, Lüksenburg, Hollanda, İngiltere İmparatorluğu, İsviçre, Yugoslavya ve Türkiye delegeleri katılmışlardır.

Grup, Eksperler Grubu tarafından tetkik olunan kiraz uygulama broşürünü aynen kabul etmiştir.

Bundan sonra ele alınan elma-armut uygulama broşürünün yeniden tertibinde tefferruatlı çalışmalarla ihtiyaç olduğunu tesbit ederek duru-

mun üye memlekettere bildirilmesini kararlaştırmıştır. Bu noktalar şunlardır :

1 — Sap meselesi : Elma standardında, bilindiği gibi, ekstra ve 1. sınıf meyvalarda sapın meyva üzerinde ve sağlam olarak bulunması şarttır. (Toleranslar dikkate alınarak) Ancak depo edilen meyvalarda bir kısım sapın düşüğü bir gerektir. Ayrıca bazı çeşitlerde toplama sırasında sap kendiliğinden düşmektedir. İşte bu durum, sapa ait yeni çalışmalar yapılmasını gerektirmiştir.

2 — Renk meselesi : Elma broşüründe renklere ait oranlar konularak standarda açıklık verilmesi istenmektedir. Ancak bu oranların neler olacağı incelenmemi gerekmektedir.

3 — Pas konusunda da yeni çalışmalarla ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. Bu çalışmalarında düzgün ağ biçiminde, sıvama pas, pürüzlü pas oranları ele alınacak ve tüm pas oranları ekstra'da % 5, 1. sınıfta % 25 ve 2. sınıfta % 50 yi geçmemek üzere incelenecaktır.

Grup bundan sonra turuncigiller uygulama broşürünü gözden geçirmiş, açıklayıcı renkli fotoğrafların noksası olduğunu tesbit etmiştir. Ayrıca dökme portakallarda bir ünite de bulunan meyvalarda irilik farkının 10 mm yi geçmemesi esası kabul edilmiştir. Kabuk kalınlığı, buffre ve çanak düğmesi toleranslarının değiştirilmesi üzerinde yapılan değişme teklifini görüşebilmek için raportörün bu hususta yeni bilgi toplamasını istemiştir.

Müşavirler Grubu, kalite kontrollerinin Rejime üye üreticileri memleketterin hepsinde uygulandığını tesbit etmiştir. Bundan sonra Ambalâj Eksperler Grubunun portakal, şeftali ve domates ambalâjları üzerindeki tekliflerini kabul etmiştir.

Müşavirler Grubu E.C.E. tarafından kabul edilen havuç, kuşkonmaz, hiyar ve lâhana standardlarının Rejim içerisinde alınmasını da kararlaştırmıştır.

**VISITS TO TSE**

p. 9

Dr. Jan Hendrik Rauch, who represented the Union of South Africa at the General Assembly of ISO held in India in November 1964, arrived in Ankara on December 6 for a stay of two days and visited the Turkish Standards Institution.

He spent a whole day in the institute visiting the various sections and departments and held a meeting with the President and the Secretary General of TSE.

After the meeting Dr. Rauch said he admired the Institution's building and system of work and expressed the belief that his contacts here would help bring TSE and the South African Standards Institution, of which he is a director, closer in future.

**MR. R. B. SANDERS' VISIT**

On his way home from the New Delhi meetings of ISO, a member of the British delegation, Mr T. R. B. Sanders, stopped in Ankara and visited the Turkish Standards Institution.

Mr. Sanders, who is president of the STACO and one of the advisors of the British Standards Institution held long discussions with officials of TSE during which the results obtained and decisions taken at the ISO General Assembly were reviewed.

**MEETING CONCERNING THE 1965 TOURISTIC SEASON p. 9**

Upon receipt of a letter from the Prime Minister's Office, TSE arranged a meeting on the preparations for the 1965 touristic season.

Along with the officials of TSE, representatives of the Ministry of Tourism, Ministry of Rural Affairs, Ministry of Construction and Resettlement, Ministry of Agriculture, Ministry of Industry, the Union of Chambers and the Turkish Handicrafts Promotion Society, teachers from the Gazi Training Institution and experts of giftware participated in the meeting.

At the meeting it was agreed that a list showing which and to what extent Turkish touristic items could be standardized should be prepared by the Ministry of Tourism and submitted to TSE and that items production of which was a matter of art could not be standardized.

A report on the decisions taken at the meeting was submitted to the Prime Minister's Office.

**JOINT EFFORTS OF TURKEY-IRAN-PAKISTAN ON STANDARDIZATION p. 10-11****Contacts of the TSE Delegation in Iran Accelerated Development**

The TSE delegation consisting of the President of the Board of Governors and the General Secretary, returning from New Delhi, landed at the Mehrabad Airport on the morning of November 27, 1964 and were met by the leading members of the Standards Organization of Iran.

In the afternoon of the same day, a final meeting was held at the Ministry of Economy between the Turkish and Iranian delegations which initiated the mutual work at New Delhi, and the copies of the New Delhi protocol were duplicated. The text of this protocol is quoted below:

The delegation of Iran, Pakistan and Turkey, who attended the ISO 1964 Congress in New Delhi, have held meetings among themselves and discussed the possibilities of extending the existing collaboration among their countries to the field of standardization in concurrence with the desire expressed by their governments.

As a result of these meetings they have agreed on the following points:

1. To prepare and/or raise national standards on similar products
2. To organize seminars on standardization for mutual use.

3. To organize common training programmes for the technicians of the three countries.

4. To collaborate in the preparation of National Standards in general.

In order to put into application the above stated recommendations, the delegates have decided :

a) To inform their governments through respective Ambassadors in New Delhi on the results of their discussions.

b) To expedite the implementation of their suggestions with local authorities in their respective countries.

c) To obtain as soon as feasible the approval of the their governments for the establishments of a working group among the three institutions which will be assigned to study all aspects of collaboration in the field of standardization.

d) To inform regularly the other two institutions of the progress made.

**MEETING BETWEEN THE DEPUTY MINISTER OF ECONOMY OF THE IMPERIAL GOVERNMENT OF IRAN AND THE TURKISH DELEGATION**

On the morning of November 28, 1964, Dr. Ziae, Deputy Minister of the Imperial Government of Iran, received the Turkish delegation at his office.

At this meeting, which lasted two and a half hours, Mr. Reza Shayegan, General Director of the Standards Organization of Iran was also present. At the meeting, the developments of standardization work in Turkey since 1930 were discussed, and the present status of the Turkish and Iranian organization were reviewed and an agreement was reached, on the work to be done in the fields of reciprocal support, cooperation, and technical aid. In the meantime, His Excellency Dr. Ziae pointed out that the RCD Working Group on Trade would meet at Karachi two days later, and that the Imperial Government of Iran concurred with the principles of the protocol drawn up by the three countries at New Delhi, and that this protocol would be the first of the RCD projects to come up to a higher level after the completion of the technical work. We further indicated that the necessary decisions could be made to immediately implement this point of the programme, as there was no need to set up a sub-committee, and concluded by thanking the institution delegations. He added that it would be easier to make the necessary decision at the Karachi meeting, on the basis of this protocol.

Following a question raised by His Excellency Dr. Ziae, the President of the TSE stated that he had an interview with His Excellency Mr. Fenni Islamyeli, Minister of Commerce on the subject of this protocol before he left Turkey, and that it was Mr. Islamyeli who advised him to conclude an agreement within the framework of this protocol, and that Mr. Ekrem Geris, leader of the Turkish delegation en route to Karachi was duly informed of this and indicated that a positive decision could be made, should the Imperial Government of Iran be favourably disposed towards the protocol.

In accordance with the programme drawn up by the Standards Organization of Iran, the Turkish delegation had the opportunity to see the laboratories and organizations pertaining to standards in the field of industry and agriculture, and to make a tour of the places preparing the standardized manufactured goods and products. After tours and studies in Teheran, they went to Isfahan where, as guests of the Imperial Government of Iran they made inquiries on rugs, cloth and certain foodstuffs under the guidance of the Regional Director of Economy; and toured the «Permanent Exposition of Industrial Products».

Before leaving for Turkey, the Turkish delegation was invited by His Excellency Alighani Alikhani, the Minister of Economy, and had an audience with him for about an hour. Dr. Alighani emphasized the fact that they are fully supporting the collaboration which is growing up, and he concluded that he is very pleased with their work.

His Excellency asked the Turkish delegation to send him copies of the organizational law of the Turkish Standards Institution (Public Law No. 132) and certain other documents.

## THE NEW DELHI PROTOCOL DISCUSSED AND RESOLVED AT THE RCD WORKING GROUP ON TRADE

Karachi, (From our Special Correspondent)

The meetings of the RCD Working Group on Trade, were held in Karachi from 2-4 December.

The Turkish delegation was made up of Mr. Celil Vayisoglu, from the Department of Foreign Trade of the Ministry of Commerce; Mr. Namik Kemal Savun, Deputy General Secretary of the Union of Chambers; and Mr. M. Tlabar, Director of Commerce of the same organisation. The head of the delegation was Mr. Ekrem Geris consultant to the Ministry of Commerce.

The Head of the Iranian delegation Dr. Ziae, Deputy Minister of Economy, took the floor and stated that the subject of standardization which is included in the programme but not in the agenda, made extraordinary progress at New Delhi through the efforts of the three standards institutions, and proposed that the protocol drawn up in New Delhi be discussed at this meeting. Upon the acceptance of this proposal, the protocol was discussed and the following resolution was made under article 29:

### Art : 29

With regard to the standardization of common products, the Committee noted with satisfaction that the heads of the Standards Institutions of the three countries discussed the subject informally when they recently met at the I.S.O. 1964 Congress in New Delhi. As a result of this meeting they recommended the establishment of a Working Group among the three Institutions to study all aspects of collaboration in the field of standardization. The Committee recommends that the task of standardizing similar products should be assigned to the Standards Institutions of the three Countries. The Committee also recommends that proposals relating to training programmes for technicians in standardization should be pursued through the RCD Committee on Technical Cooperation

After the meetings, I interviewed the delegates and asked for a statement on the resolution passed. They stated that :

«We have approved the protocol drawn up by the three standards institutions by our resolution. According to RCD work procedures our task is to recommend this protocol to the Planning Committee which will hold a meeting on January 14. We have done that. After the acceptance of our recommendation by the Planning Committee, it will be brought up in the meeting at the Ministerial level, and after their decision, the Working Group, which the standards institutions wish to establish, will be set up and cooperation on the subjects indicated in the protocol will be implemented.

### LATEST DEVELOPMENTS

#### RCD JOINT ENTERPRISES COMMITTEE MEETING IN TEHERAN MAKES A RESOLUTION ON STANDARDIZATION

Teheran - (From our special correspondent)

The RCD Joint Enterprises Committee met in Teheran on 21-26 December.

The Turkish delegation was composed of Messrs. Ömer Derbil, Fuat Yücesoy, Osman Izgi and Kayhan Tekin and Madam Nermine Bingöl. The head of the delegation was Mr. Muzaffer Uygur. The Committee dealt with standardization, which is one of the general subjects in joint enterprises, and a sub-committee was established, and a draft resolution was agreed, pending establishing the principles of cooperation in making joint standards.

After the meetings I paid a visit to the participants, and explained that according to the information I had received from the Iranian Ministry of Economy, mutual efforts had been made at New Delhi resulting in a protocol, and recommendations were made at the Karachi meetings of the RCD Working Group on trade, based on this protocol. I requested them to make a statement indicating the meaning of the resolution formulated in the light of these events.

The following explanation was given by the delegates :

«The result of this work has been transmitted to the Planning Committee and after their approval will be presented at the meetings of the Ministers for approval and finalization. In our work, we indicated the importance of standardization and the necessity for cooperation in this field.

Under these circumstances, we are hoping that the Planning Committee will take up the New Delhi protocol and will seek ways for its implementation as soon as possible and will direct the work accordingly.»

## INTEREST OF OTHER CENTO COUNTRIES IN RCD'S WORK

p. 11

During the negotiations on the protocol on joint standards for RCD (Regional Cooperation for Development) countries, held in New Delhi on the occasion of the ISO General Assembly, the British and United States Institutions' leaders were interested in the work of RCD and expressed their wish to participate in such a regional movement by giving technical aid.

British Standards Institution, which takes a close interest in this subject, sent Dr. P. S. Young, British Standards Institution Divisional Chief Technical Officer as an observer to the meeting held by the three countries in Ashoka Hotel, New Delhi. In a letter sent by Dr. Young to the Turkish Standards Institution, it is stated that :

«I was most impressed by the spirit of initiative which you (M Sünter) in Turkey and he (Mr. Shayegan) and his colleagues in Teheran, are showing in wishing to harmonize standards amongst you and in collaboration also with Pakistan. As a preliminary step, Mr. Shayegan and we have agreed to exchange Drafts for Comment in fields where our countries are in a relationship of producers and consumers, or vice versa. Such Drafts from Iran will of course be those in English, and I understand that they are likely to be documents prepared jointly with you and with Pakistan, as a reflection of the corresponding national standards in your own national languages.

This will be a useful beginning, and I hope that our further discussions will prove useful in achieving further objectives to our mutual advantage. Your plans in Turkey to hold the TC 34 meetings in 1966, and Mr. Shayegans plans to invite representatives of National standards bodies to meet in Teheran in December 1965 on the occasion of the Industrial Exhibition, would seem to be excellently designed to provide the opportunity for such discussions.»

## MEETING OF PRESIDENTS OF PREPARATORY GROUPS p. 12

With a view to going over the implementation of the working programme for the present period, presidents of TSE's Working Groups met on 11 December 1964.

The topics discussed were the reasons preventing speedy making of standards, elimination of such reasons and measures to be taken to expedite work.

## IN TWE TSE PREPARATORY GROUPS p. 12

In this article, the activities of the TSE preparatory groups during the month of December are given.

### WE WANT

p. 13

Voltaire said: «One cannot want what are does not know. It is good to remember these words when the number of people who do not know what they want is increasing.

All the mutinies in the past have started with cries of «we want...» without actually knowing what was wanted.

To-day the confusion created by those who do not know what they want is tremendous. Loud cries turn into whispers but they are there.

A child cries out for what he wants. As he grows older he starts whimpering.

Standard making is one way of clarifying what is wanted. But in demanding new standards we should again know what we want. You cannot ask for standard colour, standard concept, standard party or standard man.

It is the fashion nowadays to ask for standards. All these «we want» s do not have to be taken into consideration. Why make work! When somebody asks for unreasonable standards we must whisper to him. «One cannot want what one does not know».

Number of Standard	Subject	Universal Decimal classification (DC)	Date of Issue	Price TL.
TS. 67	Blow Lamps	621.791.3	March	1963 27.—
TS. 68	Hand Planes	621.911	April	1963 30.—
TS. 69	Pins and Collet Chucks	621.886		
TS. 70	Portable Reflector-type Electric Stoves	621.828	April	1963 43.—
TS. 71	Electric Irons (Household type)	621.856.1	April	1963 5.—
TS. 72	Edible Olive Oil	648.421	April	1963 8.—
TS. 73	Parquet Flooring	665.327.1	May	1963 9.—
TS. 74	Electric Cleaners	674.4-69.025 351	May	1963 5.—
TS. 75	Electric Heaters (Household type)	648.527	May	1963 6.—
TS. 76	Porcelain Insulators for Transmission Lines of up to 1000 Volts Rated Voltage	621.369.1	July	1963 8.—
TS. 77	Electric Storage Type Water Heaters	621.315.621	July	1963 9.—
TS. 78	Reamers	683.97	July	1963 10.—
TS. 79	Washers and Lock Washers	621.951.7	September	1963 50.—
TS. 80	Screws, Set Screws, Spikes and Nuts	621.882	September	1963 36.—
TS. 81	Spanners, Wrenches	621.883.1/3	July	1964 89.—
TS. 82	Stock and taps	621.883	July	1963 58.—
TS. 83	Stock and taps	621.992.3	October	1963 76.—
TS. 84	Stock and taps	621.993		
TS. 85	Standard Voltages for electrical Systems	622.3.015	November	1963 2.—
TS. 86	Toaster	621.369.2	November	1963 5.—
TS. 87	Crude Levant Storax	668.442	November	1963 3.—
TS. 88	Fuses For Industrial Use	621.316.923.1	October	1963 10.—
TS. 89	Electrical Refrigerators and Food Freezers (For Household Use)	621.565	March	1964 12.—
TS. 90	Engineering Drawing	744	March	1964 22.—
TS. 91	Edible Land Snails	639.45	March	1964 3.—
TS. 92	Cans for fish products	621.798.148	March	1964 36.—
TS. 93	Animal Glue Used in Wood Industry	664.95:672.46	March	1964 6.—
TS. 94	Casein Glue Used in Wood Industry	668.34	March	1964 5.—
TS. 95	Synthetic Resin Glue Used in Wood Industry	668.392	March	1964 7.—
TS. 96	Balata Belts	668.395	March	1964 5.—
TS. 97	Rubber Belts	621.852	March	1964 4.—
TS. 98	Cotton Belts	621.852	March	1964 3.—
TS. 100	Apples	621.852	April	1964 5.—
TS. 101	Table Grapes	634.11	April	1964 4.—
TS. 141	Dried Beans	634.8	May	1964 5.—
TS. 142	Chick Peas	635.65.1	May	1964 6.—
TS. 143	Lentils	635.65.2	May	1964 4.—
TS. 144	Liquid Paint Driers	635.65.3	May	1964 4.—
TS. 145	Red Lead	667.629.3	May	1964 4.—
		661.851.3	May	1964 3.—

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA  
SAHİBİ VE BASYAZARI  
**FARUK A. SÜNTER**

MÜESSESE MÜDÜRU

**VELİD İSFENDİYAR**

UMUMİ NESRİYAT MÜDÜRU  
VE BU SAYIDA NESRİYATI  
İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :

**MUZAFFER UYGUNER**

Md. Yardımcısı:  
İ. Taner BERKÜN

BASILDIĞI  
Y E R : Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret  
Borsaları Birliği Matbaası — ANKARA

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA  
T E L E F O N : 17 91 24  
POSTA KUTUSU : 73 Bakanlıklar — ANKARA

### İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Arka kapak içi 1000 lira. İlâve renk  
başına 250 lira fark alınır.

### A B O N E S A R T L A R I

ADİ POSTA		UCAK POSTASI
Yıllık 6 aylık Sayısı	12 Lira 6 Lira 1 Lira	Abone bedeline ucak postası ücreti ilâve edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarin adı alınarak iktibas olunabilir.

# STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

Yıl: 1964, Sayı: 25 - 36

## BU YIL İÇİNDE YAYINLANAN BAŞLICA KONULAR

(YAZILARDAN SONRA YER ALAN BİRİNCİ RAKAM DERGINİN  
SAYISINI, İKİNCİ RAKAM DA SAYFASINI GÖSTERİR)

### YAZARLARA GÖRE YAZILAR

**AKTÜRK, Saim** — Sabun ve Sentetik Temizleme Maddeleri XXX-6.

**ALTINOK, Rahmi** — Çiviler Standardı XXXVI - 13.

**AYHANGİL, Hüseyin** — Tarım Ürünlerinin Standardizasyonunda Tarım Bakanlığının Sorumluluğu XXVI-4.

**BERKÜN, İ. Taner** — Standardlaşturma üzerine dünya standardlarının görüşleri XXX-4.

**BUÇUKOĞLU, Ömer** — Türk standardlarına göre turuncgil ürünlerinin toplanması ambalajı ve sevki hakkında bazı tavsiyeler XXV-4.

**BUÇUKOĞLU, Ömer** — Milletlerarası kriterlere göre pirasa ihracatında uygulanacak esaslar XXVI-26.

**BUÇUKOĞLU, Ömer** — Meyve ve sebze standardlarının önemi XXII-27.

**BUÇUKOĞLU, Ömer** — Memleketimizde kurulması tasarlanan Tarımsal Marketing Araştırma Enstitülerinin standardların hazırlanması ve tatbiki yönünden sağladığı faydalar XXVIII-13.

**BUÇUKOĞLU, Ömer** — Memleketimizdeki soğuk hava kamyon kasalarının standard ölçüleme göre yapılması XXXII-21.

**ÇINARYILMAZ, Necdet** — Kuru Fasulya, Nohut ve Mercimek Standardları XXXI-17.

**ÇOLAKOĞLU, Doç. Dr. Mahir** — Yağlı tohumların değer biçme ölçülerini XXVI-27.

**DOKUZOĞUZ, Prof. Dr. Mehmet** — Safralık tuzum standardı XXX-17.

**DOKUZOĞUZ, Prof. Dr. Mehmet** — Elma Standardı XXXI-15.

**FRONTAND R.** — Fare ve Diplodokus XXXI-19.

**GÜLEÇ, Azmi** — Ambalaj kapları için kullanılacak kereste çeşitlerinin önemi XXXIII-26.

**GÜLEÇ, Azmi** — Ambalaj kaplarında kullanılacak kereste çeşitlerinin önemli XXXIII-26.

**GÜNEYLİ, Selmin** — Türk standardlarının mecburi kılınması XXV-11.

**İSFENDİYAR, Veli** — Marangoz Rendeleri Standardı XXVII-17.

**İŞERİ, Hamit** — Kamalar Standardı XXVII-17.

**İŞERİ, Hamit** — Kayış Kasnakları Standardı XXXIII-15.

**KANCAAL, İbrahim** — Pabuçlarımızın hukuku XXXIV-27.

**KUTLUTAN, İbrahim** — Ahşap Parkeler Standardı XXVI-19.

**KUTLUTAN, İbrahim** — Tarım mahsulleri - Sanayi mamülleri ve kalite kontrolü XXVIII-4.

**KUTLUTAN, İbrahim** — Küçük ve büyük baş hayvan ham derileri standarı XXXIV-27.

**LEGER, Henry St.** — Standardlar yoluyla milletlerarası işbirliği, XXXVI-4.

**MUCUOĞLU, C. Mahmut** : Transmisyon Kayıtları Standardı XXIX-13.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Düştürmeye Dair» XXV-13.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Konfeksiyon» XXVI-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Orkestrayı dinlerken» XXVII-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Metod pesinde» XXVIII-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Örnek üzerine» XXX-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Sanat ve standard» XXXIII-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — Standard sohbetleri «Orta Asya'dan sevgilerle» XXXV-11.

**OKSAL, Dr. Mehmet Ali** — İsterlik, XXXVI-13.

**ÖRNEKOL, Suzi** — Buz dolapları standarı XXXV-15.

**ÖZBEK, Prof. Dr. Sabahattin** — Milletlerarası kabuklu fındık standarı XXX-19.

**ÖZİL, Feyzi** — Pernolar, pimler, sıkma kovanları ve gupilyalar standarı XXV-15.

**ÖZİL, Feyzi** — Pafta lokomaları ve kılavuzları standarı XXVII-19.

**ÖZİL, Feyzi** — Rondelalar, halkalar ve emniyet saçları standarı XXVIII-17.

**ÖZİL, Feyzi** — Balık konserve kutuları standarı XXX-17.

**ÖZİL, Feyzi** — Makina standları ve yurt endüstriisi XXXI-11.

**ÖZİL, Feyzi** — Sanayimiz ve standalar XXXIII-13.

**ÖZİL, Feyzi** — Kazmalar standarı XXXIV-15.

**SANER, Ferid** — Teknik resim standarı XXXII-15.

**SÖYLEMEZOĞLU, Muhittin M.** — Demir ve çelik parçaların koruyucu kaplamaları standarı XXXVI-17.

**SÜNTER, Faruk A.** — Standardların uygulanmasında makinelî tesislerin gereği XXV-3.

**SÜNTER, Faruk A.** — Standardizasyon gerçek kalkınmanın temel taşıdır XXVI-3.

**SÜNTER, Faruk A.** — Standardların uygulanmasında önemli bir nokta XXVII-3.

**SÜNTER, Faruk A.** — İlkinci dönem başlarken XXVIII-3.

**SÜNTER, Faruk A.** — OECD rejimine girdikten sonra çalışmaların içinde bulunmak başarı için şarttır XXX-3.

**SÜNTER, Faruk A.** — İhracat ve standardlaştırmanın önemi XXXI-3.

- Lâboratuvar cam âletleri, XXVI-20.
- 1966'da Londra Milletlerarası Optik Âletleri Kongresi tertipleniyor, XXXIV-23.
- Mart ayında yapılan ISO toplantıları, XXVII-20.
- Mayıs ayında yapılacak ISO toplantıları, XXVIII-22.
- Meksika Standardları Bürosu'nun Raporu, XXVI-21.
- Mevzuat Hazırlık Grupu Teknik Komiteleri kuruldu, XXXII-8.
- Milletlerarası Bina İnşaatı Semineri, XXXII-20.
- Milletlerarası çeşitli komite çalışmaları, XXXII-20.
- Milletlerarası Malzeme Konferansı toplanıyor, XXV-30.
- Milletlerarası ticarette standardizasyonun önemi belirtildi, XXX-20.
- Mr. Van Dyke ile gitmeden evvel görüştük, XXVIII-7.
- M. Uyguner'in yazısı «Courried de Normalisation» da yayınlandı, XXX-9.
- O. Sturen'in biyografisi, XXXIV-8.
- OECD Ambalaj Eksperler ve Müşavirler Grupları Toplantısı Paris'te yapıldı, XXXVI-25.
- OECD Balık Konservelerine dair çalışmalarına TSE de katlıyor, XXXV-8.
- OECD Meyve ve Sebze Standardları Anlaşması, XXVII-10.
- OECD Meyve ve Sebze Standardlarındaki kalite ölçütlerini Ortak Pazar aramağa başlıyor, XXVII-23
- OECD standardları ile ilgili olarak bir toplantı yapıldı, XXV-8.
- OECD-TSE işbirliği, XXXI-8.
- OECD Yaş Meyve ve Sebze Avrupa Ortak Standardları Genel Kurulu toplandı, XXIX-25,
- Olle Sturen geliyor, XXIV-8.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin isteği, XXV-20.
- Preslenmiş pamuk balyalarının boyut, ağırlık ve çember adetleri tespit edildi, XXXI-12.
- RCD çok taraflı teşebbüsler Çalışma Komitesi de standard konusunu ele aldı, XXXVI-11.
- RCD ülkelerinin ortak standard çalışmalarına CENTO ülkeleri de ilgi gösteriyor, XXXVI-11.
- Roger E. Ray ISO Direktifler Komitesine tayin edildi, XXXIV-23.
- Salyangoz Standardı mecburi yürürlüğe girdi XXXIII-8.
- Samsun ve Bursa Fuarları, XXXI-13.
- 1964 Sanayi Kongresi, XXX-26.
- Sanayi Kongresi'ndeki TSE Standı büyük ilgi gördü, XXX-8.
- Sanayi Kongresi'nde TSE mensuplarının konuşmaları, XXX-26.
- Sinaï mamüller sergisi 12 Haziran'da İzmir'de açılıyor, XXIX-9.
- Standardizasyona ilgili milletlerarası teşkilatlara dair ISO'nun bir araştırması, XXVI-20.
- Seftali standarı ile ilgili karar, XXV-9.
- Tekstil Deneyi Metodları, XXV-21.
- Terim Teknik Komitesi Çalışmaları, XXXII-10.
- TSE Arşivine gelen standardlar, XXV-23.
- TSE, CCI'nin Türkiye Millî Komitesine üye oldu, XXXIII-8.
- TSE fahri üyesi Mr. Olle Stuen Ankara'da, XXXV-9.
- TSE Genel Kurulu 29 Mayıs'ta toplanıyor, XXVIII-8.
- TSE Genel Kurulu Üyeleri, XXIX-14.
- TSE'ye gönderilen ISO ve IEC Standard Tasarıları artıyor, XXVII-21.
- TSE'ye gönderilen ISO yıllık raporları, XXVI-20.
- TSE «Görev ve Sicil Talimatı» yürürlüğe girdi, XXXII-8.
- TSE Hazırlık Gruplarında, XXX-9, XXXI-10, XXXIII-9, XXXIV-9, XXXV-8, XXXVI-12.
- TSE Hey'eti gitti, XXXV-8.
- TSE'nin kardeş enstitülerle münasebeti gün geçtikçe sıklaşıyor, XXVI-9.
- TSE Lâboratuvarlarının kuruluş faaliyeti ilerliyor, XXXV-8.
- TSE sitesi inşası tamamlandı ve hizmete törenle açıldı, XXIX-16.
- TSE sitesi yakında hizmete giriyor, XXVIII-2.
- TSE'de tatil çalışmaları, XXXII-9.
- TSE Teknik Kurulu bu ay üç toplantı yaptı, XXXVI-8.
- TSE Teknik Kurulu toplandı, XXXI-8.
- TSE Teknik Kurulu sürekli bir çalışma devresine giriyor, XXVI-8.
- TSE Teknik Kurulu sürekli çalışmalarına başladı, XXVII-8.
- TSE Teknik Kurulunun yeni çalışma dönemi toplantıları başladı, XXXIII-8.
- TSE Teknik Kurulu toplantılarına devam ediyor, XXVIII-9.
- TSE Teknik Kurulu 4 yeni standardı kabul etti, XXXIV-9.
- TSE'de yeni dosya sistemi, XXVIII-8.
- TSE'de vazifeli Amerikalı uzman Henry T. Wensel'e hizmet rozeti verildi, XXVIII-9.
- TSE yeni kurulan Türk Millî Gıda Kodeksi Komitesi üyesi, XXVI-8.
- TSE yeni sitesi çalışmaları hakkında bir yazı yayımlandı, XXXIII-8.
- TSE yetkilileri İstanbul Teknik Üniversitesi'nde, XXXII-10.
- TSU'yi ziyaretler, XXXVI-9.
- Türk-Iran-Pakistan ortak çalışmaları gelişiyor, XXXVI-10.
- Türkiye'deki AID Misyonu Direktörü Stuart Van Dyke memleketimizden ayrıldı, XXVIII-6.
- Türkiye Ekonomisinde Hayvancılık Endüstrisi Kongresi yapıldı, XXX-10.
- Türkiye Odalar Birliği XVI. Genel Kurul toplantısı yapıldı, XXIX-9.
- Türkiye Ortak Pazar Anlaşması Millet Meclisince onaylandı, XXV-30.
- Türkiye-Pakistan-Iran Enstitüleri arasında işbirliği kuruluyor, XXXV-27.
- Türk Standardları Enstitüsü İstanbul'daki çalışmalarını hızlandırdı, XXV-8,
- Türk Standardlarının tatbiki hakkindaki Tüzük'ün tadilî ile ilgili çalışmalar, XXVII-9.
- Türk Sarapları Standardını hazırlayacak Teknik Komite çalışmaları başlıyor, XXXIII-10.
- Türk Sarapları Standardları Standardlaştırılacak, XXX-12.
- Tütünlerimizin durumu görüşüldü, XXX-13.
- Veliid İsfendiyar TSE Genel Sekreteri oldu, XXX-8.
- Yabancı yatırımlar TSE ile ilgilenecek, XXXI-8.
- Yaş meyve ve sebzelerimizin ihracatı yolu ile değerlendirilmelerine çalışılıyor, XXXIII-13.
- Yeni Delhi Büyükelçimiz ISO Kongresi delegeleri serefine bir toplantı tertipledi, XXXV-27.
- Yeni Delhi Protokolu RCD Ticaret Çalışma Grubunda görüşüerek karara bağlandı, XXXVI-11.
- Yeni Delhi toplantılarında Genel Kurul hareketli geçti, XXXV-22.
- Yeni Dış Ticaret rejimi ilân olundu, XXXI-13.
- 1964 yılı birinci altı aylık ithalât rejimi açıklandı, XXV-29.
- Yiyerek Ürünleri Teknik Komitesi (TC 34) önlî müzdeki toplantısını Ankara'da yapacak, XXXV-25
- Yüksek Planlama Kurulu 1965 programını görüştü, XXXII-13.
- Zeytinyağı ihracatımız ve «Zeytinyağı Türk Standardı» XXVII-9.
- Zeytinyağının kalitesini yükseltici tedbirler alınıyor, XXXI-9.
- Zeytinyağı standardının mecburi yürürlüğe konulması istendi, XXXI-13.
- Ziraat Fakültesi Ev Ekonomisi Bölüm Binası açıldı, XXVII-9.

## YABANCI STANDARD KURUMLARI

- Brezilya Teknik Standardları Birliği, XXV-19
- Çekoslovakya Standardları Birliği, XXVIII-23
- Danimarka Standardları Birliği, XXIX-27
- Finlandiya Standardları Birliği, XXXI-18
- Endonezya Standardları Divanı, XXX-25
- Fransız Standardları Birliği, XXXII-25
- Güney Afrika Standardları Bürosu, XXXIII-19
- Hindistan Standardları Enstitüsü, XXXIV-19
- İngiliz Standardları Enstitüsü, XXXVI-19.